

فارسی و نگارش (۱)

۱-

(سعید بفقری، لغت، ترکیبی)

برگاشتن: برگرداندن / اشباه: همانندان / زبون: خوار

۲-

(محمدرجاء قورچیان، املا، صفحه ۱۱۳)

شکل صحیح املایی: صدر

۳-

(محمدرجاء قورچیان، آرایه، صفحه ۱۱۵)

سنگ‌دل: کسی که دل او مانند سنگ است. (در سؤالات تشبیه، به تشبیه‌های درون واژه‌ای نیز دقت نمایید.)

۴-

(حسن پاسیار، آرایه، صفحه ۱۱۶)

باز و باز به یک معنی آمده است و جناس همسان نیستند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «باد» اول: هوا / «باد» دوم و سوم: بودن، شدن

گزینه ۲: «رود» اول: فرزند / «رود» دوم: رودخانه

گزینه ۴: «روان» اول و سوم: جان و روح / «روان» دوم: روانه شدن

۵-

(حسن پاسیار، دستور، صفحه ۱۱۵)

در گزینه‌های «۱»، «۲» و «۳»، «را» در معنی حرف اضافه به کار رفته است و در گزینه «۴»، «را» نشانه مفعول است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: برای جان بیمار من، روی سؤال از تو وجود ندارد.

گزینه ۲: برای ریخ و زلف بتان از آن دو بهره وجود دارد.

گزینه ۳: دلم از تنهایی به جان آمد، برای خدا همدمی برایم قرار دهید.

۶-

(مسن فرایی - شیراز، دستور، ترکیبی)

واژه «اینجا» در گزینه‌های «۱ و ۲ و ۴» نقش دستوری «نهاد» دارند ولی در گزینه «۳» نقش دستوری «قید» دارد. در گزینه «۳»، نهاد مصراع دوم واژه «یار» در مصراع اول است.

۷-

(ابراهیم رضایی مقدم - لاهیجان، مفهوم، صفحه ۱۱۴)

مفهوم بیت صورت سؤال و گزینه «۴»: پرهیز از قیاس ناروا یا سطحی یا توصیه به عمقی نگری.

مفهوم ابیات سایر گزینه‌ها:

مفهوم گزینه «۱»: بینش معنوی سبب درک روح می‌شود.

مفهوم گزینه «۲»: سخن معرف راز درون است.

مفهوم گزینه «۳»: بیان غم و ناراحتی بسیار عاشقانه

۸-

(عبدالحمید رزاقی، مفهوم، صفحه ۱۱۴)

مفهوم بیت صورت سؤال و گزینه‌های «۲، ۳ و ۴»: شناخت حقیقت از باطل و پرهیز از مصاحبت و همنشینی با انسان‌های بدسرشت به ظاهر انسان است.

مفهوم گزینه «۱»: پرهیز کردن از انسان‌های پیمان‌شکن

۹-

(عبدالحمید رزاقی، مفهوم، صفحه ۱۰۵)

مفهوم گزینه‌های «۱، ۳ و ۴»: اگر مشکلی برای ما پیش می‌آید و یا آسیبی به ما می‌رسد از ناحیه خود ما می‌باشد اما مفهوم گزینه «۲» دشمن بودن دوست است.

۱۰-

(سعید بفقری، مفهوم، صفحه ۱۱۷)

عبارت صورت سؤال اشاره به این دارد که برون هر کس نشانگر درون اوست و بیت گزینه «۲» عکس این پیام را در بر دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: سفارش به خاموشی و سکوت

گزینه «۳»: کسی که در اندیشه مادیات است در اندیشه آخرت نیست.

گزینه «۴»: برون و درون ما یکسان است.

عربی (زبان قرآن (۱))

۱۱-

(علی‌اکبر ایمان پرور، ترجمه، صفحه ۷۳)

«يُنْقَلُ»: منتقل می‌شود (مضارع مجهول) / «لآبَار»: چاه‌ها / «الموانئ»: بندرها /

«المصافي»: پالایشگاه‌ها / «الأتانيب»: لوله‌ها / «غیر المُخَدَّرَات»: از طریق

سراسیمی‌ها / «يُسْتَخْدَمُ»: به‌کار برده می‌شود، استفاده می‌شود / «صُنْعَ المَطَاطِرِ»: ساخت

پلاستیک / «مُبيدات الحشرات»: حشره‌کش‌ها / «السَّمَادُ الكیمیائی»: کود شیمیایی

۱۲-

(مریم آقباری، ترجمه، ترکیبی)

ترجمه درست گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: ناهار را در رستورانی خوب در ساعت دو و ربع خواهیم خورد.

گزینه «۳»: «بنتی الصَّغِيرَة»: دختر کوچکم

گزینه «۴»: «لیرکب»: تا سوار شوند (در این جا)

۱۳-

(مریم آقباری، ترجمه، صفحه ۷۱)

ترجمه درست عبارت: «او شما را از زمین پدید آورد و خواستار آباد کردن آن از شما

شد.»

۱۴-

(مجید همایی، تعریب، صفحه ۶۸)

دوست ما داشت: «كَانَ لِصَدِيقِنَا» / پس رفت: «فَذَهَبَ» / به بیمارستان: «إلى

المُسْتَشْفَى»

۱۵-

(مجید همایی، قرائت کلمات، صفحه ۷۳)

در گزینه «۱»، «تُحَدَّرُ» به صورت معلوم و «المُؤَاطِنَ» مفعول است و به صورت

منصوب صحیح است.

ترجمه متن:

«شهر اصفهان یکی از شهرهای ایران است و آن از مشهورترین و بزرگترین شهرهای آن است و بسیاری از مناطق دلربا و آثار تاریخی و باستانی در آن است. این شهر بر روی رود «زاینده رود» در جنوب تهران واقع شده و مرکز استان است. اصفهان از جانب شهروندان ایران «نصف جهان» نامیده شده است و این به‌خاطر آثار تمدنی و صنایع مختلفش است. شهر اصفهان مکانی مناسب برای گردشگری و سیری کردن تعطیلات است، به همین دلیل شهروندان ایرانی را می‌بینیم که در تعطیلات تابستانی و به ویژه در روزهای عید نوروز به آن (جا) سفر می‌کنند. علاوه بر این گردشگران را از کشورهای مختلف جهان می‌بینیم که برای دیدن بناها و آثار تاریخی آن می‌آیند و عکس‌هایی آنجا می‌گیرند. سازمان یونسکو بناها و آثار باستانی آن را در لیست میراث جهانی ثبت کرده است.»

۱۶-

(قاله مشیرپناهی، درک مطلب، ترکیبی)

در گزینه «۲» آمده که «گردشگران در پاییز بیشتر از فصل‌های دیگر به اصفهان سفر می‌کنند.» که در متن به چنین چیزی اشاره نشده و نادرست است.

ترجمه سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «اصفهان از شهرهای بزرگ در ایران است.»

گزینه «۳»: «اصفهان آثار تمدنی و صنایع مختلفی دارد.»

گزینه «۴»: «آثار تاریخی اصفهان در سازمان یونسکو ثبت شده است.»

۱۷-

(قاله مشیرپناهی، درک مطلب، ترکیبی)

در گزینه «۳» آمده که «گردشگران از داخل و خارج کشورمان سالانه به آن (جا) می‌آیند.» که بر اساس متن صحیح است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «شهر تهران در جنوب آن می‌باشد.» نادرست است.

گزینه «۲»: «شهروندان ایرانی تنها در روزهای عید به آنجا سفر می‌کنند.» نادرست است.

گزینه «۴»: «از جانب گردشگران خارج کشور، نصف جهان نامیده شده است.» نادرست است.

۱۸-

(قاله مشیرپناهی، درک مطلب، ترکیبی)

چرا اصفهان «نصف جهان» نامیده شده است؟ در گزینه «۲» آمده است که «به خاطر آثار باستانی و تاریخی آن و صنایع مختلف در آن.»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «زیرا آن به شهر تهران نزدیک است.»

گزینه «۳»: «زیرا ساکنان آن مهمان‌دوست هستند و گردشگران را دوست دارند.»

گزینه «۴»: «زیرا آن شهری بزرگ در جنوب ایران است.»

۱۹-

(قاله مشیرپناهی، درک مطلب، ترکیبی)

موارد نادرست در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: «للمخاطب» و «فاعله مذکور» / گزینه «۳»: «باب تَعْلُل» و «معلوم» / گزینه

«۴»: «معرب»

۲۰-

(قاله مشیرپناهی، درک مطلب، ترکیبی)

موارد نادرست در سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: «مبني» / گزینه «۲»: «منصوب بالفتحة» / گزینه «۳»: «جمع تکسیر و مفرده

وطن»

عربی (زبان قرآن (۱) شاهد گواه)

۲۱-

(کتاب جامع، ترجمه، ترکیبی)

«علی الإنسان»: انسان باید / «أَنْ يُسَاعِدَ مَنْ»: به کسی کمک کند / «يَسْتَعِينُهُ»: از او

یاری می‌طلبد / «حَتَّى لَا يَبْقَى وَحِيداً»: تا تنها نماند / «حِينَمَا وَقَعَ فِي مَصِيبَةٍ»: زمانی که

دچار مصیبتی شد

۲۲-

(کتاب جامع، ترجمه، ترکیبی)

«كَانَ أَبَاؤُنَا يُؤَكِّدُونَ دَائِمًا»: پدران ما همواره تأکید می‌کردند / «أَنْ طَرِيقَ الْوَصُولِ إِلَى

الْعُلَى»: که راه رسیدن به بزرگی / «هُوَ الْإِحْسَانُ فِي حَقِّ النَّاسِ»: نیکی کردن در حق

مردم است.

۲۳-

(کتاب جامع، ترجمه، ترکیبی)

ترجمه صحیح عبارت: «صندلی چوبی در کارخانه پدرم ساخته می‌شود.»

۲۴-

(کتاب جامع، لغت، صفحه ۸۰ کتاب درسی)

مفرد سایر کلمات به ترتیب «مِئَاءٌ، دَوَاءٌ وَ مَصْفَى» است.

۲۵-

(کتاب جامع، مفهوم، ترکیبی)

ترجمه عبارت سؤال: «هرکس چاهی برای برادرش بکند (خود) در آن می‌افتد!» که با

گزینه «۲» تناسب مفهومی دارد.

۲۶-

(کتاب جامع، لغت، صفحه ۸۱ کتاب درسی)

«سَمَاد»: کود (با سایر گزینه‌ها ارتباط معنایی ندارد).

ترجمه سایر گزینه‌ها به ترتیب:

«ایستگاه - فرودگاه - اتوبوس» (سایر گزینه‌ها مربوط به وسایل نقلیه هستند).

۲۷-

(کتاب جامع، قواعد، صفحه ۶۶ کتاب درسی)

المُجِدُّونَ: صفت و مرفوع به تبعیت از موصوف (طَلَّابٌ مبتدا)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: المَهْدَتَةُ: صفت مجرور

گزینه «۲»: الشَّمَالِيَّةُ: صفت مجرور

گزینه «۴»: مَرِيضِينَ: صفت منصوب

۲۸-

(کتاب جامع، قواعد، صفحه ۶۶ کتاب درسی)

«الْعَلَمِيَّةُ» صفت مبتدای «سَفْرَةٌ» و مرفوع به تبعیت از آن است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

در گزینه «۱»، «مَائِيٌّ» صفت برای خبر «طَائِرٌ» است و در گزینه‌های «۲ و ۳» صفت وجود ندارد.

۲۹-

(کتاب جامع، قواعد، صفحه ۶۶ و ۷۶ کتاب درسی)

«يُعِينُ»: فعل مضارع مجهول / «دَوَامٌ»: نائب فاعل («المَدْرَسَةُ»: مضاف الیه) / «الجَدِيدُ»:

صفت برای نائب فاعل

در سایر گزینه‌ها، همه فعل‌ها معلوم‌اند و هیچ نائب فاعلی وجود ندارد.

۳۰-

(کتاب جامع، مکالمه، صفحه ۷۸ کتاب درسی)

توضیح داده شده در پاسخ مربوط به «مَوْعِدُ الْغَدَاءِ (ناهار)» است.

صورت صحیح:

- متى مَوْعِدُ الْفَطُورِ؟ (وقت صبحانه کی است؟)

- الْفَطُورُ مِنَ السَّابِعَةِ وَ التَّصَفُّ حَتَّى التَّاسِعَةِ إِلَّا رُبْعاً.

(صبحانه از هفت و نیم تا یک ربع به نه است.)

دین و زندگی (۱)

۳۱-

(مبیر فرهنگیان، اعتماد بر او، صفحه ۱۰۹)

انسان متوکل می‌داند که در صورت انجام وظیفه، هر نتیجه‌ای که به دست آید، به مصلحت اوست، گرچه خود به آن مصلحت آگاه نباشد؛ زیرا خداوند آینده‌ای را می‌بیند که ما نمی‌بینیم و به مصلحت‌هایی توجه دارد که ما درک نمی‌کنیم و «عسی ان تکرهوا شیئاً و هو خیر لکم و عسی ان تحبوا شیئاً و هو شر لکم: چه بسیار شود که چیزی را مکروه شمارید ولی به حقیقت خیر و صلاح شما در آن بوده و چه بسیار شود چیزی را دوست دارید و در واقع شر شما در آن است.»

۳۲-

(مبیر فرهنگیان، دوستی با خدا، صفحه‌های ۱۱۶، ۱۱۹ و ۱۲۰)

امام سجاد (ع) می‌فرماید: بارالها! خوب می‌دانم هر کس لذت دوستی‌ات را چشیده باشد، غیر تو را اختیار نکند و آن کس که با تو انس گیرد، لحظه‌ای از تو روی گردان نشود...
گوش جان سپردن و عمل به مفهوم حدیث ذکر شده در سؤال، یعنی به دنبال کارهایی باشیم که خداوند دوست دارد از جمله «رسیدگی به دل‌سوختگان و درماندگان» که بیانگر مفهوم «پیروی از خداوند» است.

۳۳-

(عباس سیدشستر، اعتماد بر او، صفحه ۱۱۰)

با توجه به آیه ۳۸ سوره زمر، بر غیر از خدا نمی‌توان توکل کرد زیرا: «ان ارادنی الله بضر هل هن کاشفات ضره او ارادنی برحمة هل هن مسکات رحمته: اگر خدا خواهد که به من زیانی رسد، آیا آنان دورکننده‌ی گزند او هستند؟ یا اگر رحمتی برای من خواهد، آیا آنان بازدارنده‌ی رحمت او هستند؟»

۳۴-

(ممدراهرهیم مازنی، دوستی با خدا، صفحه ۱۲۰)

مطابق با آیه: «قُلْ اِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللّٰهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللّٰهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللّٰهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ»، دوست داشته شدن و بخشایش گناهان از سوی خدا، بهره‌ی تبعیت کنندگان از پیامبر (ص) است. امام صادق (ع) می‌فرماید: «کسی که از فرمان خدا سرپیچی می‌کند، او را دوست ندارد.»

۳۵-

(ممدراضایی بقا، اعتماد بر او، صفحه ۱۱۱)

ابزار و اسباب‌ها، بنابر حکمت الهی قرار داده شده و بی‌توجهی به آن‌ها، بی‌توجهی به حکمت و علم الهی است. پس توکل کننده‌ی ای که اهل معرفت باشد، می‌داند که انسان باید در راستای راهیابی به نیازها و خواسته‌هایش، از ابزار و اسباب بهره‌جوید. توکل در جایی درست است که انسان مسئولیت و وظیفه‌ی خود را به خوبی انجام دهد، یعنی فکر و اراده‌ی خود را به کار گیرد، با دیگران مشورت کند، بهترین راه ممکن را انتخاب نماید و با عزم و اراده‌ی محکم برای رسیدن به مقصود تلاش کند.

۳۶-

(ممدرضا فرهنگیان، دوستی با خدا، صفحه ۱۱۸)

هر میزان که ایمان انسان به خدا بیشتر شود، محبت وی نیز به خدا بیشتر می‌شود. کمال محبت به خدا و شدت آن در انتهای آیه «وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِن دُونِ اللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ» اشاره شده است.

۳۷-

(ممدرضا بقا، دوستی با خدا، صفحه ۱۲۱)

در عبارت «لا اله الا الله» به ترتیب تبری و تویی به عنوان پایه‌های دینداری ذکر شده است. اگر کسی بخواهد قلبش را خانه‌ی خدا کند، باید شیطان و امور شیطانی را از آن بیرون کند (تبری).

اگر می‌خواهیم محبت خدا در دلمان خانه کند، باید محبت کسانی را که رنگ و نشانی از او دارند و خدا محبت و دوستی آنان را به ما توصیه کرده، در دل جای دهیم (تویی).

۳۸-

(ممدتقی مستنی‌کبیر، یاری از نماز و روزه، صفحه ۱۳۱)

اگر عبارت «غیرالمغضوب علیهم و لا الضالین» را با توجه بگوئیم، خود را در زمره‌ی کسانی که خدا بر آن‌ها خشم گرفته یا راه را گم کرده‌اند، قرار نخواهیم داد.

۳۹-

(ابوالفضل امرزاده، یاری از نماز و روزه، صفحه‌های ۱۳۰، ۱۳۱ و ۱۳۵)

امام صادق (ع) می‌فرماید: «هر کس می‌خواهد بداند نمازش پذیرفته شده یا نه، باید ببیند که نماز، او را از گناه و زشتی بازداشته است یا نه. به هر مقدار که نمازش سبب دوری او از گناه و منکر شود، این نماز قبول شده است.» این موضوع همان تحقق عبارت «ان الصلاة تنهى عن الفحشاء والمنکر» است. خداوند در آیه «یا ایها الذین آمنوا کتب علیکم الصیام کما کتب علی الذین من قبلکم... ای کسانی که ایمان آورده‌اید، روزه بر شما مقرر شده است همان‌گونه که بر کسانی که پیش از شما بودند، مقرر شده بود...»، مسبق به سابقه‌ی تاریخی بودن وجوب روزه را بیان می‌کند.

۴۰-

(ممدرضا فرهنگیان، یاری از نماز و روزه، صفحه ۱۳۷)

در صورت داشتن عذر شرعی، شخص مکلف باید تا سال بعد قضای روزه را بگیرد و اگر نگردد، باید هم روزه را قضا کند و هم برای هر روز یک مد طعام (۷۵۰ گرم گندم، جو و مانند آن) به فقیر بدهد. برای این مقدار اصطلاح کفاره استفاده نمی‌شود. کسی که بخواهد کم‌تر از ده روز در جایی که سفر کرده بماند، نمازش شکسته است.

زبان انگلیسی (۱)

۴۱-

(فربیا توکلی)

ترجمه جمله: «من هنوز کتابی پر از داستان‌های جالب دارم. زمانی که بچه بودم آن را خریدم.»

توضیح نکات درسی:

فعل "have" به معنای «داشتن» "state verb" است؛ بنابراین نمی‌تواند به شکل استمراری به کار رود (رد گزینه «۱»). با توجه به فاعل و زمان جمله گزینه‌های «۲» و «۴» نیز رد می‌شوند.

(گرامر)

۴۲-

(فربیا توکلی)

ترجمه جمله: «الف: چرا اینجوری به من نگاه می‌کنی؟»

ب: «من فقط فکر می‌کنم شما الان عصبانی به نظر می‌رسی.»

توضیح نکات درسی:

فعل "look" به معنای «نگاه کردن» یک فعل کنشی است (action verb) است؛ بنابراین می‌تواند به شکل استمراری به کار رود. به دلیل وجود "right now" زمان جمله حال استمراری است.

(گرامر)

۴۳-

(رحمت‌الله استیری)

ترجمه جمله: «من احساس کردم او به اندازه کافی قوی هست تا آن کار را انجام دهد، اما اشتباه می‌کردم.»

توضیح نکات درسی:

فعل "feel" (احساس کردن) از افعال حالت است و "ing" نمی‌گیرد. (رد گزینه‌های «۱») و «۴» از طرفی به وجود فعل "was" و گذشته بودن جمله دقت کنید. (رد گزینه «۳»)

(گرامر)

۴۴-

(رحمت‌الله استیری)

ترجمه جمله: «وقتی او دیروز در مدرسه داشت انگلیسی درس می‌داد، یکی از دانش آموزانش سوالات بسیاری از او پرسید.»

توضیح نکات درسی:

فعل "teach" از افعال حرکت است و می‌تواند "ing" بگیرد و با وجود قید زمان "yesterday" زمان جمله نیز باید گذشته باشد.

(گرامر)

۴۵-

(فربیا توکلی)

ترجمه جمله: «من فقط چند روز کاری قبل از شروع تعطیلات تابستانی‌ام دارم.»

(۱) موفقیت (۲) آخر هفته (۳) تعطیلی (۴) طبیعت

(واژگان)

۴۶-

(رحمت‌الله استیری)

ترجمه جمله: «آن‌ها بر این باورند این هوای خوب است که اسپانیا را به یک مقصد مسافرتی محبوب تبدیل کرده است.»

(۱) پلاستیک (۲) تحقیق (۳) مقصد (۴) سروصدا

(واژگان)

۴۷-

(رحمت‌الله استیری)

ترجمه جمله: «مشهد یک مرکز توریستی مشهور است زیرا میلیون‌ها زائر هر سال حرم مقدس امام رضا را زیارت می‌کنند.»

(۱) زائر (۲) بیابان (۳) واضح، شفاف (۴) کارگزار، واسطه

(واژگان)

۴۸-

(سارا حسن‌زاده)

ترجمه جمله: «ما مشکلات داخلی زیادی داریم که به راهکارهای خلاقانه نیاز دارد.»

(۱) مهربان (۲) خشک (۳) موفق (۴) خانگی، داخلی

(واژگان)

۴۹-

(سارا حسن‌زاده)

ترجمه جمله: «به این دلیل که جان روز بدی را پشت سر می‌گذاشت، زمانی که دوستانش آمدند او را ببینند خیلی مهمان‌نواز نبود.»

(۱) سخت کوش (۲) تمیز (۳) مهمان نواز (۴) سالم

(واژگان)

۵۰-

(سارا حسن‌زاده)

ترجمه جمله: «تاج محل یک جاذبه گردشگری محبوب است و هر روز توسط هزاران نفر مورد بازدید قرار می‌گیرد.»

(۱) تفریح (۲) جاذبه (۳) فرهنگ (۴) خارج از کشور

(واژگان)

ریاضی و آمار (۱)

۵۱-

(عمید زربین‌کفش، معادله و مسائل توصیفی، صفحه ۱۸ تا ۱۸)

اگر تعداد سکه‌های ۵۰ تومانی را x و تعداد سکه‌های ۱۰۰ تومانی را y فرض کنیم، داریم:

$$x + y = 100 \Rightarrow y = 100 - x \quad (1)$$

مجموع پول موجود در فلک:

$$100y + 50x = 6000$$

$$\xrightarrow{(1)} 100 \times (100 - x) + 50x = 6000 \Rightarrow 10000 - 100x + 50x = 6000$$

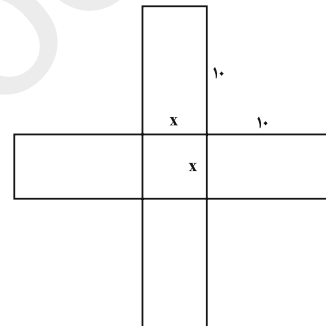
$$\Rightarrow 10000 - 50x = 6000$$

$$\Rightarrow 50x = 10000 - 6000 \Rightarrow 50x = 4000 \Rightarrow x = \frac{4000}{50} = 80$$

۵۲-

(امیر مومری‌پور، حل معادله درجه ۲ و کاربردها، صفحه ۱۹ تا ۲۲)

با توجه به شکل اگر طول ضلع مربع را x در نظر بگیریم، داریم:

(مساحت مستطیل) $+ 4 =$ مساحت مربع = مساحت شکل

$$\text{مساحت شکل} = x^2 + 4 \times (10 \times x) = x^2 + 40x$$

$$\text{مساحت شکل} = 129 \Rightarrow x^2 + 40x = 129$$

$$\Rightarrow x^2 + 40x - 129 = 0 \Rightarrow (x + 43)(x - 3) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x + 43 = 0 \Rightarrow x = -43 & \text{غ ق} \\ x - 3 = 0 \Rightarrow x = 3 & \text{ق ق} \end{cases}$$

$$\text{مساحت مربع} = x^2 = 9$$

پس مساحت مربع برابر است با:

۵۳-

(کیمیا فارمیان، معادله‌های شامل عبارتهای گویا، صفحه‌های ۳۳ تا ۳۸)

جواب معادله در خود معادله صدق می‌کند، داریم:

$$x = -\frac{1}{2} \Rightarrow \frac{6 \times (-\frac{1}{2})}{-\frac{1}{2} - 1} + \frac{-\frac{1}{2} - 1}{a \times (-\frac{1}{2})} = a \Rightarrow \frac{-3}{-\frac{3}{2}} + \frac{-\frac{3}{2}}{-\frac{a}{2}} = a$$

$$\Rightarrow 2 + \frac{3}{a} = a \Rightarrow a^2 = 2a + 3$$

$$\Rightarrow a^2 - 2a - 3 = 0 \Rightarrow (a - 3)(a + 1) = 0 \Rightarrow \begin{cases} a = 3 \\ a = -1 \end{cases}$$

پس $a = 3$ یا $a = -1$ است که چون مقدار مثبت a مدنظر است؛ پس

$a = 3$ جواب سؤال است.

۵۴-

(هاری پلور، مفهوم تابع، صفحه ۳۰ تا ۳۹)

نمودار رابطه‌ای تابع است که هر خط موازی محور y ها نمودار را حداکثر در یک نقطه قطع کند که با توجه به شکل‌ها، تنها نمودار گزینه «۲» مربوط به یک تابع است.

۵۵-

(عمید زربین‌کفش، نمودار تابع خطی، صفحه ۵۶ تا ۶۱)

نقطه سربسر نقطه‌ای است که به‌ازای آن شرکت نه سود می‌کند و نه زیان، یعنی به عبارتی سود شرکت برابر صفر است، حال تابع سود شرکت را به‌دست می‌آوریم:

$$\begin{cases} \text{درآمد: } R(x) = 120x \\ \text{هزینه - درآمد = سود} \\ \text{هزینه: } C(x) = 2000 + 40x \end{cases}$$

$$P(x) = R(x) - C(x)$$

$$\Rightarrow P(x) = 120x - (2000 + 40x) = 120x - 2000 - 40x$$

$$\Rightarrow P(x) = 80x - 2000 \xrightarrow{P(x)=0}$$

$$80x - 2000 = 0 \Rightarrow x = \frac{2000}{80} = 25$$

۵۶-

(کریم نصیری، نمودار تابع درجه ۲، صفحه ۶۳ تا ۷۰)

مختصات رأس سهمی تابع $g(x) = ax^2 + bx + c$ به‌صورت زیر به‌دست می‌آید:

$$S\left(\frac{-b}{2a}, \frac{4ac - b^2}{4a}\right)$$

$$x_S = \frac{-(-2)}{2(5)} = \frac{2}{10} = 0.2$$

$$y_S = \frac{4(5)(1) - (-2)^2}{4(5)} = \frac{20 - 4}{20} = \frac{16}{20} = \frac{4}{5} = 0.8$$

$$\Rightarrow S(0.2, 0.8)$$

۵۷-

(امیر مومریان، نمودار تابع درجه ۲، صفحه ۶۳ تا ۷۰)

ضابطه کلی تابع درجه دوم داده شده به‌صورت $y = a(x - b)^2 + c$ است که رأس آن (b, c) است که با توجه به نمودار تابع $S(-3, -2)$ مختصات رأس سهمی است.

لذا: $c = -2$ و $b = -3$ است، یعنی: $y = a(x + 3)^2 - 2$. برای یافتن مقدار a ، نقطه $(0, 1)$ را در تابع جایگذاری می‌کنیم:

$$1 = a(0 + 3)^2 - 2 \Rightarrow 1 = 9a - 2 \Rightarrow 9a = 3 \Rightarrow a = \frac{1}{3}$$

بنابراین تابع به‌صورت زیر است:

$$y = \frac{1}{3}(x + 3)^2 - 2 = \frac{1}{3}(x^2 + 6x + 9) - 2$$

$$\Rightarrow y = \frac{1}{3}x^2 + 2x + 3 - 2 \Rightarrow y = \frac{1}{3}x^2 + 2x + 1$$

۵۸-

(عمید زربین‌کفش، گردآوری داده‌ها، صفحه ۷۶ تا ۷۸)

به بررسی تک‌تک موارد می‌پردازیم:

(الف) برای دانستن این موضوع که بهترین سریال از نظر مردم چیست از طریق مصاحبه می‌توان داده‌ها را جمع‌آوری کرد.

(ب) تعداد افرادی که در روز جمعه به رستوران مراجعه خواهند کرد از طریق مشاهده به‌دست می‌آید.

(پ) نرخ رشد باروری در سال ۹۵ را می‌توان از طریق اطلاعات ذخیره شده (دادگان‌ها) بررسی کرد.

۵۹-

(عمید زرین‌کفش، معیارهای گرایش به مرکز، صفحه ۸۵ تا ۸۸)

طبق رابطه میانگین، ابتدا میانگین را در حالت اول به دست می‌آوریم:

$$\begin{aligned} & x_1, x_2 + 1, x_3 + 2, x_4 + 3 \\ \Rightarrow \bar{x} &= \frac{x_1 + x_2 + 1 + x_3 + 2 + x_4 + 3}{4} \\ \Rightarrow x_1 + x_2 + x_3 + x_4 + 6 &= 4\bar{x} \\ \Rightarrow x_1 + x_2 + x_3 + x_4 &= 4\bar{x} - 6 \quad (1) \end{aligned}$$

در حالت دوم برای میانگین داده‌ها داریم:

$$\begin{aligned} \bar{x}' &= \frac{2x_1 + 2x_2 + 1 + 2x_3 + 2 + 2x_4 + 3}{4} \\ &= \frac{2(x_1 + x_2 + x_3 + x_4) + 6}{4} \\ \xrightarrow{(1)} \bar{x}' &= \frac{2(4\bar{x} - 6) + 6}{4} = \frac{8\bar{x} - 12 + 6}{4} = \frac{8\bar{x} - 6}{4} = 2\bar{x} - \frac{3}{2} \end{aligned}$$

۶۰-

(عمید زرین‌کفش، معیارهای پراکندگی، صفحه ۸۹ تا ۹۱)

برای به دست آوردن انحراف معیار، ابتدا میانگین داده‌ها را به دست می‌آوریم:

$$\bar{x} = \frac{1+1+3+9+7+4+3}{7} = \frac{28}{7} = 4$$

حال برای به دست آوردن انحراف معیار مربع تفاضل اعداد از میانگین را با یکدیگر جمع کرده و به تعداد کل داده‌ها تقسیم می‌کنیم، سپس جذر می‌گیریم:

$$\begin{aligned} \sigma &= \sqrt{\frac{2 \times (1-4)^2 + 2 \times (3-4)^2 + (9-4)^2 + (7-4)^2 + (4-4)^2}{7}} \\ &= \sqrt{\frac{2 \times 9 + 2 \times 1 + 25 + 9 + 0}{7}} = \sqrt{\frac{18 + 2 + 25 + 9}{7}} = \sqrt{\frac{54}{7}} = 3\sqrt{\frac{6}{7}} \end{aligned}$$

اقتصاد

۶۱-

(هژبر ریمیمی، اقتصاد چیست؟، صفحه ۱۴)

الف) تصمیماتی که انسان در مورد مسائل اقتصادی می‌گیرد، عمدتاً در نیازها و خواسته‌های نامحدود او ریشه دارد و باید از طریق به‌کارگیری منابع و امکانات محدود و در دسترس، عملی شوند.

ب) «علم اقتصاد، علمی است که انتخاب‌های بشر را به صورت رابطه‌ی بین منابع و عوامل تولید کمیاب - که موارد استفاده‌ی مختلف دارند - و نیازهای مادی نامحدود او مطالعه، و با ارائه‌ی بهترین انتخاب‌ها، رفتارهای فردی و جمعی انسان را مدیریت می‌کند.» این تعریف در برگزیده‌ی سه نکته‌ی مهم است که عبارت است از: «نامحدود بودن نیازها»، «کمیابی منابع» و «امکان مصارف متعدد منابع»

ج) «هدف علم اقتصاد، راهنمایی انسان برای بهترین انتخاب و به‌کارگیری بهترین روش به‌منظور استفاده از منابع و امکانات خویش است.»

۶۲-

(سارا شریفی، تولید، صفحه ۲۹)

الف)

کل محصول \times قیمت = درآمد
ریال $30,000 = 60 \times 500 =$ درآمد

ریال $12,000 = 200 \times 5 \times 12 =$ حقوق سالانه‌ی تمامی کارگران

هزینه‌ی خرید مواد اولیه مورد نیاز + هزینه‌ی استهلاک سالانه‌ی ماشین‌آلات تولیدی + حقوق سالانه‌ی کارگران = هزینه‌های مستقیم

ریال $13,050 = 150 + 900 + 12,000 =$ هزینه‌های مستقیم

هزینه‌های مستقیم - درآمد = سود حسابداری

ریال $16,950 = 30,000 - 13,050 =$ سود حسابداری

ب) هزینه‌ی اجاره سالانه‌ی بنگاه + هزینه‌ی اجاره سالانه‌ی ماشین‌آلات = هزینه‌های غیرمستقیم

ریال $700 = 400 + 300 =$ هزینه‌های غیرمستقیم

هزینه‌های مستقیم و غیرمستقیم - درآمد = سود اقتصادی

ریال $16,250 = 30,000 - (13,050 + 700) =$ سود اقتصادی

ج) در تکمیل فرم اظهارنامه مالیاتی، تولیدکنندگان سود ویژه (اقتصادی) خود را درج می‌کنند.

۶۳-

(سارا شریفی، بازار، صفحه ۳۲ تا ۳۷)

الف) نمودار D نشانگر نمودار تقاضا است که نزولی می‌باشد و نمودار S نشانگر نمودار عرضه است که صعودی می‌باشد.

ب) محل برخورد نمودارهای عرضه و تقاضا، نقطه‌ی تعادلی بازار است، قیمت متناظر با آن قیمت تعادلی (۷۵۰ ریال) و مقدار متناظر با آن، مقدار تعادلی (۴۵ کیلو) نام دارد.

ج) در سطوح قیمت بالاتر از قیمت تعادلی در بازار با مازاد عرضه روبرو می‌شویم در این وضعیت چون گروهی از تولیدکنندگان موفق نمی‌شوند کالایشان را بفروشند، حاضر خواهند بود آن را با قیمتی کمتر به فروش برسانند؛ در نتیجه قیمت کم می‌شود.

د) در سطوح قیمت پایین‌تر از قیمت تعادلی در بازار با مازاد تقاضا یا کمبود عرضه مواجه می‌شویم. در قیمت ۲۵۰ ریال در بازار کمبود عرضه‌ای معادل $(75 - 15 = 60)$ کیلو خواهیم داشت.

۶۴-

(سوقیا خرفی، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه ۴۶ و ۴۷)

الف) تولید کل به قیمت ثابت در سال ۱۳۹۵:

$$\text{ریال } 36,000 = 20,000 + (500 \times 40) + (800 \times 200)$$

ب) تولید کل به قیمت جاری در سال ۱۳۹۵:

$$\text{ریال } 69,000 = 45,000 + (500 \times 90) + (800 \times 300)$$

۶۵-

(مهری کردان، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه ۳۲ تا ۳۶)

میلیون ریال $8 = \frac{1}{5} \times 40 =$ ارزش خدمات ارائه شده

میلیون ریال $2,078 = 8 + 10 + 2,000 + 40 =$ ارزش تولید ناخالص داخلی

میلیون ریال $10 = \frac{1}{2} \times 20 =$ هزینه‌ی استهلاک

الف) میلیون ریال $2,068 = 2,078 - 10 =$ ارزش تولید خالص داخلی

ب) ریال $258/5 = \frac{2,068,000,000}{8,000,000} =$ (تولید خالص داخلی) جمعیت کشور = تولید خالص داخلی سرانه

۶۶-

(مهری کردان، آشنایی با شاخص‌های اقتصادی، صفحه ۳۴ تا ۳۶)

میلیون تومان $126 = 400 + 100 + 200 + 400 =$ درآمد ملی

تومان $126 = \frac{1,260,000,000}{10,000,000} =$ درآمد ملی / جمعیت کشور = درآمد سرانه

۶۷-

(سارا شریفی، پول، صفحه ۶۰)

$$100 \times \frac{\text{سطح قیمت‌های قبلی} - \text{سطح قیمت‌های جدید}}{\text{سطح قیمت‌های قبلی}} = \text{درصد تورم}$$

$$\text{درصد تورم} = \frac{65,000 - 50,000}{50,000} \times 100 = \frac{15,000}{50,000} \times 100 = 30$$

در سال ۲۰۰۳ میلادی در این جامعه، ۳۰ درصد تورم داشته‌ایم.

۶۸-

(زهره مومری، بانک، صفحه ۶۴ و ۶۵)

بانک تجاری، مثال: بانک ملی

بانک تخصصی، مثال: بانک توسعه صادرات

بانک سرمایه‌گذاری، مثال: بانک ایران و اروپا

بانک توسعه‌ای، مثال: بانک توسعه تعاون / بانک توسعه اسلامی مستقر در جده

۶۹-

(موسا عفتی، بازار سرمایه، صفحه ۷۳ و ۷۴)

گاهی اوراق مشارکت می‌تواند مانند سهام در بازار سرمایه خرید و فروش شود.

۷۰-

(کیلیا فارمیان، رشد، توسعه و پیشرفت، صفحه ۸۱ و ۸۲)

الف) چین با وجود درآمد سرانه‌ی نه چندان زیاد از نظر بسیاری از شاخص‌های توسعه وضعیت نسبتاً مطلوبی دارد ولی در کشور موزامبیک سطح پایین توسعه با سطح پایین رشد هماهنگی دارد.

ب) نرخ امید به زندگی در موزامبیک (سال): ۵۵/۱، تولید ناخالص داخلی سرانه در نروژ (به دلار PPP ثابت سال ۲۰۱۱): ۶۲۴۴۸ - نرخ باسوادی بزرگسالان در موزامبیک (به درصد): ۵۰/۶

ج) متوسط نرخ مرگ و میر نوزادان (در هر ۱۰۰۰ نفر) در ۴۲ کشور با توسعه انسانی ضعیف: ۸۹/۴

متوسط درصد نرخ باسوادی بزرگسالان (به درصد) در ۴۳ کشور با توسعه انسانی ضعیف: ۵۷/۱

۷۱-

(علیرضا رضایی، فقر و توزیع درآمد، صفحه ۸۵ و ۸۶)

الف) درصد $3 = 2 + 1 = 3$ = سهم دهک سوم از درآمد ملی

درصد $7 = 9 - 2 = 7$ = سهم دهک پنجم از درآمد ملی

درصد $16 = 21 - 5 = 16$ = سهم دهک هشتم از درآمد ملی

ب) جمعیت هر دهک درآمدی:

$$\text{نفر} = \frac{2,500,000}{10} = 250,000$$

سهم دهک ششم از درآمد ملی:

$$\text{میلیون دلار} = 9 \times \frac{9}{100} = 0.81$$

سهم هر نفر از افراد دهک ششم از درآمد ملی در سال ۱۹۹۸:

$$\text{دلار} = \frac{9,000,000}{250,000} = 36$$

ج) نسبت دهک دهم به دهک اول در سال ۱۹۹۸ از ۱۹۹۷ بیش تر است. در نتیجه

وضعیت توزیع درآمد در سال ۱۹۹۷، مناسب‌تر بوده است.

۷۲-

(مریم بوستان، فقر و توزیع درآمد، صفحه ۸۵ و ۸۶)

تشریح عبارت نادرست:

خط فقر از یک کشور به کشور دیگر یا از یک زمان به زمان دیگر، متفاوت است.

۷۳-

(مریم بوستان، دولت و اقتصاد، صفحه ۹۳ و ۹۴)

- ریل‌گذاری فعالیت‌های اقتصادی توسط دولت، در بخش وضع مقررات، سیاست‌گذاری و حکمرانی در اقتصاد قرار می‌گیرد.

- دولت ممکن است بهره‌برداری از برخی معادن را عهده‌دار شود نه همه آن‌ها را.

۷۴-

(زهره مصیوبی‌نژاد، دولت و اقتصاد، صفحه ۹۵)

افزایش در مخارج جاری یا عمرانی دولت و کاهش در نرخ‌های مالیاتی یا پایه‌های مالیاتی (سیاست مالی انبساطی) بهترین راه تحریک تقاضای کل است که در مواقع رکود می‌تواند رونق را به بازار برگرداند.

۷۵-

(علیرضا رضایی، دولت و اقتصاد، صفحه‌های ۹۲، ۹۴ و ۹۷)

به ترتیب موارد مذکور در گزینه «۳» تکمیل‌کننده عبارات موجود در صورت سوال است.

۷۶-

(موسا عفتی، بودجه و امور مالی دولت، صفحه ۹۹)

متن پیشنهادی بودجه را که توسط سازمان مسئول امور بودجه تدوین و پس از تصویب هیئت دولت به مجلس تقدیم می‌شود، لایحه بودجه می‌نامند. لایحه بودجه شامل یک ماده واحد و چندین تبصره است.

۷۷-

(مهری کارران، بودجه و امور مالی دولت، صفحه ۱۰۳، ۱۰۴ و ۱۰۷)

الف) سرمایه‌گذاری برای احداث کارخانه تراکتورسازی ← مولد / ساخت شبکه‌های بزرگ آب‌رسانی ← زیربنایی / تربیت نیروی انسانی ← اجتماعی

ب) مالیات بر اتومبیل ← مالیات بر دارایی و ثروت / مالیات بر فروش اتومبیل ← مالیات بر نقل و انتقالات دارایی / عوارض اتومبیل ← عوارض شهرداری

۷۸-

(علیرضا رضایی، بودجه و امور مالی دولت، صفحه ۱۰۴ و ۱۰۵)

$$\text{ریال} = 16,250,000 = \frac{25}{100} \times 65,000,000 = \text{مالیات ماهانه فرد}$$

$$\text{ریال} = 48,750,000 = 65,000,000 - 16,250,000 = \text{مانده خالص ماهانه فرد}$$

$$\text{ریال} = 585,000,000 = 48,750,000 \times 12 = \text{مانده خالص سالانه فرد}$$

۷۹-

(سارا شریفی، اقتصاد بین‌الملل، صفحه ۱۱۴ و ۱۱۵)

الف) ایران در تولید پسته مزیت مطلق دارد.

ب) کشور کنیا در تولید هیچ کدام از محصولات، مزیت مطلق ندارد اما در کشور خود در تولید نقره مزیت نسبی دارد (۳۵ به ۲۰) بنابراین باید در تولید نقره متمرکز شود و پسته مورد نیاز خود را از ایران وارد کند.

ج) آرژانتین در تولید نقره مزیت مطلق دارد، بنابراین باید نقره را تولید و صادر کند و در مقابل، پسته مورد نیاز خود را از کشور ایران وارد کند.

۸۰-

(موسا عفتی، اقتصاد بین‌الملل، صفحه ۱۱۸ و ۱۱۹)

بررسی عبارات صورت سؤال:

الف) نادرست است. احیای مزیت‌های بالقوه (مانند محصولات کشاورزی جدید و پرمحصول یا صنایع جدید دریایی) و خلق مزیت‌های اقتصادی جدید به ویژه در عرصه خدمات، علم و فناوری و صنایع فرهنگی (تمام محصولات نرم) می‌تواند کشورها را از مسیر عقب‌ماندگی قبلی برهاند.

ب) درست است.

ج) نادرست است. مزیت داشتن یا نداشتن مفهومی ایستا و دائمی نیست.

د) درست است.

ه) نادرست است. قیمت‌گذاری ناعادلانه قدرت‌های اقتصادی، ارزش نابرابری بین محصول‌های کشورهای قوی و ضعیف برقرار می‌کند. بنابراین تجارت جهانی منافع را افزایش می‌دهد، به شرط اینکه منافع حاصل از تجارت، عادلانه تقسیم شود و از سوی برخی کشورهای قدرتمند مصادره نشود.

و) نادرست است. هر چند اصل بر رعایت مزیت‌های مطلق و نسبی و عدم تخصیص امکانات تولید به حوزه‌های غیر مزیتی است، اما اگر در کوتاه‌مدت برای عوامل تولید (مثل نیروی کار بدون مهارت) اشتغالی ممکن نباشد، تولید و خلق ارزش افزوده حتی در محصول‌های غیرمزیتی و کم‌مزیت، از بیکاری بهتر است.

علوم و فنون ادبی (۱)

۸۱-

(عارف‌سارات طباطبایی نژاد، مبانی تحلیل متن، صفحه ۱۵)

مفهوم بیت گزینیه‌ی «۴» این است که روزی انسان در اختیار خداوند است.

۸۲-

(اعظم نوری‌نیا، مبانی تحلیل متن، صفحه ۱۷ و ۱۸)

«را» در «پادشاهی را شنیدم» به معنی «دریاباره/ از» است.

تشریح گزینیه‌های دیگر:

گزینیه‌ی «۲»: ملک را دشنام دادن گرفت و سقط گفتن (گرفت)

گزینیه‌ی «۳»: خون: مجاز از کشتن/ بشوید و بگوید: سجع/ دست از جان شستن: کنایه از گذشتن از جان

۸۳-

(عارف‌سارات طباطبایی نژاد، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه‌ی هجری، صفحه ۴۰)

برخی از قطعات شعری اشعار پهلوی بازمانده‌ی اشعار تعلیمی و اخلاقی هستند و در میان اندرزنامه‌های مثنوی جای دارند. مانند آثاری چون درخت آسوریک و یادگار زیربان که هر دو اصل پارتی دارند.

۸۴-

(عارف‌سارات طباطبایی نژاد، هماهنگی پاره‌های کلام، صفحه ۵)

مصراع گزینیه‌ی «۳» از تکرار چهار بار «-U-» تشکیل شده است.

تشریح گزینیه‌های دیگر:

گزینیه‌ی «۱»: -U- / -U- / -U- / -U-

گزینیه‌ی «۲»: -U- / -U- / -U- / -U-

گزینیه‌ی «۴»: -U- / -U- / -U- / -U-

۸۵-

(مفسر اصغری، سجع و انواع آن، صفحه ۵۳)

سجع‌های به‌کار رفته در عبارت گزینیه‌ی «۳» (بنند - برنیاید) از نوع مطرف است.

اما سجع‌های دیگر گزینیه‌ها همگی متوازی هستند.

سجع‌های متوازی در سایر گزینیه‌ها:

گزینیه‌ی «۱»: «ورد و درد»

گزینیه‌ی «۲»: «آید و بیند»، «بجهد و بنهد»

گزینیه‌ی «۴»: «جهانید و دوانید»

۸۶-

(اعظم نوری‌نیا، سبک خراسانی، صفحه ۶۲ و ۶۳)

ابیات صورت سؤال از شاهنامه انتخاب شده‌اند. قالب شعر، مثنوی است.

تشریح گزینیه‌های دیگر:

گزینیه «۲»: چون باد، رفتن: تشبیه از نوع حسی

گزینیه «۴»: به خورشید بر

۸۷-

(سعید یعفری، سبک خراسانی، صفحه ۶۱)

سبک خراسانی از آغاز شعر فارسی تا قرن ششم و دوره‌ی بازگشت ادبی در تمام طول قرن سیزدهم ادامه داشت.

۸۸-

(شبنم رفیعی، وزن شعر فارسی، صفحه ۶۹ و ۷۰)

هر	چ	گو	یی	ا	خ	ری
-	U	-	-	-	U	-

دا	زد	ب	غی	رز	حر	ف	عشق
-	-	U	-	-	-	U	-

تشریح گزینیه‌های دیگر:

گزینیه «۱»:

م	ل	کا	ذک	ر	ت	گو	یم
U	U	-	-	U	U	-	-

ک	ت	پا	کی	ی	خ	دا	یی
U	U	-	-	U	U	-	-

گزینیه «۲»:

زن	چی	ر	عش	قم	هر	ط	رف
-	-	U	-	-	-	U	-

دی	وا	ن	وا	رم	می	ک	شد
-	-	U	-	-	-	U	-

گزینیه «۳»:

گر	چ	من	خد	ز	خ	دم	خر
-	U	-	-	U	U	-	-

ز	م	خن	دان	زا	دم
U	U	-	-	-	-

۸۹-

(اعظم نوری‌نیا، ترکیبی)

د) واج‌آرایی: تکرار صامت «ن» آرایه‌ی واج‌آرایی را پدید آورده است.

ب) موازنه: تقابل سجع‌های متوازی و متوازن در بیت دیده می‌شود.

الف) واژه‌آرایی: تکرار واژه‌های «کس»، «جهان»، «ندارد» آرایه‌ی واژه‌آرایی را پدید آورده است.

ج) ترصیع: کلمات دو مصراع با هم سجع متوازی دارند.

۹۰-

(سمیه قان‌بیلی، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه ۸۳ و ۸۴)

نوع نثر عبارت گزینیه‌های «۲»، «۳» و «۴» مسجع و موزون است، اما گزینیه «۱» نثر فنی دارد.

علوم و فنون ادبی (۱) (شاهد «گواه»)

۹۸-

(کتاب جامع، وزن شعر فارسی، صفحه ۷۰ کتاب درسی)

مصراع‌های «الف» و «ت»:

آن	چ	نان	فر	رُخ	ش	بی	دی
طیف	ل	با	زی	گو	ش	آ	را
-	U	-	-	-	U	-	-
گر	ن	می	بی	نم	ب	خاب	
مَز	مُ	غل	لیم	می	بَ	زد	
-	U	-	-	-	U	-	-

تقریب مصراع‌های دیگر:

(ب)

چُن	ک	لی	دش	را	ش	کس	تی
-	U	-	-	-	U	-	-
از	ک	با	شد	فَت	ح	با	بت
-	U	-	-	-	U	-	-

(پ)

گف	تم	ک	بن	ما	نر	د	بان
-	-	U	-	-	-	U	-
تا	بر	ز	وَم	بر	آ	س	مان
-	-	U	-	-	-	U	-

(ث)

ب	هز	صَب	حی	ت	خَل	قان	را	ب	هر	روز
U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-

۹۹-

(کتاب جامع، موازنه و ترصیع، ترکیبی)

بیت الف: موازنه دارد

بیت ب: دو جهان مانند مشرق و مغرب

بیت ج: نیست و هست: تضاد

۱۰۰-

(کتاب جامع، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه ۸۳ و ۸۴ کتاب درسی)

سبک عبارات «الف» و «د» نثر موزون و سبک عبارات «ب» و «ج» نثر فنی است.

- ویژگی‌های نثر موزون: استفاده از آرایه سجع و عبارات موزون، جمله‌های کوتاه و نزدیکی به زبان شعر (مانند این موارد در عبارات «الف» و «د»: سجع بین «جوار» و «کنار»، «پیوست» و «بگسست»، «شکر و عذر»، جملات کوتاه عبارت «د» و ...)
- ویژگی‌های نثر فنی: آرایه‌های ادبی فراوان، امثال و اشعار گوناگون عربی و پارسی، اصطلاحات علمی و ...

تاریخ (۱) ایران و جهان باستان

۱۰۱-

(مهری کاردران، جامعه و خانواده، صفحه‌های ۱۰۹، ۱۱۳ و ۱۱۶)

الف) تقسیم‌بندی اجتماعی بر پایه شغل و پیشه افراد، میراث مشترک آریاییان هند و ایرانی به‌شمار می‌رفت.

ب) با توسعه تشکیلات حکومتی و گسترش قشرهای اجتماعی، دامنه اختیارات و قدرت پدر در خانواده کاهش یافت.

ج) ویژگی برجسته جشن‌های باستانی، عبادت و شکرگزاری به درگاه خداوند بزرگ بود و این جشن‌ها، تأثیر بسزایی بر اتحاد و انسجام ایرانیان در طول تاریخ داشته و عامل مؤثری در تقویت هویت جمعی آنان بوده است.

۹۱-

(کتاب جامع، مبانی تحلیل متن، صفحه ۱۶ کتاب درسی)

بیت «الف»، نوع ادبی غنایی دارد. بیت «ب»، نوع ادبی تعلیمی دارد. بیت «پ»، نوع ادبی حماسی دارد.

۹۲-

(کتاب جامع، سازه‌ها و عوامل تأثیرگذار در شعر فارسی، صفحه‌های ۲۱، ۲۲ و ۲۳ کتاب درسی)

شاعر برای انتقال عاطفه خود به دیگران از زبان کمک می‌گیرد.

۹۳-

(کتاب جامع، تاریخ ادبیات پیش از اسلام و قرن‌های اولیه هجری، صفحه ۴۴ کتاب درسی)

امروزه فقط چند صفحه‌ای از مقدمه شاهنامه ابومنصوری، باقی مانده است.

۹۴-

(کتاب جامع، هماهنگی باره‌های کلام، صفحه ۴۸ کتاب درسی)

در گزینه‌ی «۳» شکل هجای کلمه «پرواز» و «تقلید» اشتباه نوشته شده است:

پرواز: - - U

تقلید: - - U

۹۵-

(کتاب جامع، سجع و انواع آن، صفحه ۵۳ کتاب درسی)

سجع موجود در مصراع اول بیت گزینه «۳»، مطرف و سجع موجود در مصراع اول سایر ابیات، متوازی است.

۹۶-

(کتاب جامع، سبک خراسانی، صفحه ۶۱ کتاب درسی)

به تناسب مخاطب: سبک عامیانه، سبک عالمانه / بر اساس موضوع و نوع: سبک عرفانی، سبک حماسی

۹۷-

(کتاب جامع، سبک خراسانی، صفحه ۶۴ و ۶۵ کتاب درسی)

در متن گزینه «۱»، «۲» و «۴»: ویژگی‌هایی چون ایجاز و اختصار در لفظ و معنا، بهره‌گیری کم‌تر از لغات عربی و تکرار فعل یا اسم به حکم ضرورت معنی وجود دارد که از ویژگی‌های نثر دوره اول است. اما متن گزینه «۳» ویژگی‌های نثر دوره اول را ندارد.

۱۰۲-

(علی‌ممد کریمی، **جامعه و خانواده**، صفحه ۱۱۱)

تأسیس حکومت مرکزی قدرتمند و رسمیت یافتن دین زرتشتی باعث شد که نظام اجتماعی طبقاتی در عصر ساسانی گسترش یابد و تثبیت شود.

۱۰۳-

(علی‌ممد کریمی، **جامعه و خانواده**، صفحه ۱۱۲)

در دوران ساسانیان، موبدان زرتشتی، مدافع نابرابری‌های اجتماعی و امتیازات طبقه حاکم بودند و چنین وانمود می‌کردند که این تفاوت‌ها برای حفظ نظم و ثبات کشور لازم است و رفتن از طبقه‌ای به طبقه دیگر را موجب فساد جامعه می‌دانستند.

۱۰۴-

(علی‌ممد کریمی، **اقتصاد و معیشت**، صفحه ۱۲۰)

مالیات و اجاره‌بهای کشتزارهای آسورستان منبع درآمد هنگفتی برای ساسانیان به حساب می‌آمد.

۱۰۵-

(علیرضا رشایی، **اقتصاد و معیشت**، صفحه ۱۲۳)

سکه طلایی داریوش موسوم به دریک، شهرت فراوان یافت و ضرب سکه طلا در انحصار شاهان بود.

۱۰۶-

(علیرضا رشایی، **اقتصاد و معیشت**، صفحه ۱۲۵)

چینی‌ها تا قرن‌ها فنون تولید ابریشم را از مردم دیگر کشورها مخفی نگه داشتند اما سرانجام ایرانیان و رومیان به این فنون پی بردند.

۱۰۷-

(علیرضا رشایی، **اقتصاد و معیشت**، صفحه ۱۲۶)

ساسانیان به مراتب بیشتر از حکومت‌های پیشین بر کار تجارت نظارت داشتند و قوانین و مقررات مربوط به خرید و فروش را اجرا می‌کردند.

۱۰۸-

(کوثر دستورانی، **دین و اعتقادات**، صفحه ۱۲۹)

زرتشت با برخی از آداب نیایش رایج در جامعه خود که میراث دوران گذشته بود مانند قربانی کردن و کشتار بی‌رویه حیوانات به‌ویژه گاو مخالف بود و برگزارکنندگان آن را نکوهش کرده است.

۱۰۹-

(کوثر دستورانی، **دین و اعتقادات**، صفحه ۱۳۳)

آتشکده آذربرزین مهر در خراسان مخصوص کشاورزان و آذرگشنسپ در آذربایجان ویژه شاهان از آتشکده‌های شکوهمند دوره ساسانیان به‌شمار می‌رود.

۱۱۰-

(علی‌ممد کریمی، **اقتصاد و معیشت**، صفحه ۱۱۸)

آموزه‌های زرتشت با تشویق مردم به کشت‌وکار تأثیر بسزایی بر انتقال تدریجی آریاییان از زندگی شیبانی به زندگی مبتنی بر کشاورزی داشت.

جغرافیای ایران

۱۱۱-

(مه‌ری کاردران، **سکونتگاه‌های ایران**، صفحه ۸۰ و ۸۱)

الف) روستاهای متمرکز انواع مختلف دارد، مانند روستاهای میدانگاهی، خطی و پلکانی
ب) در روستاهای پراکنده، خانه‌ها با فاصله از هم قرار دارد.
ج) شهرها با توجه به چگونگی پیدایش و کارکردهای مختلف خود، شکل‌های متفاوتی دارند.

۱۱۲-

(صبیه ممی، **سکونتگاه‌های ایران**، صفحه ۸۱)

شهر شجاعی (ستاره‌ای): در این نوع از شهرها، شهر دارای یک مرکز اصلی (میدان) بوده و خیابان‌ها و شبکه‌های مهم از آن مرکز به صورت شعاعی منشعب می‌شوند و سایر فضاها، اطراف آن‌ها شکل می‌گیرند. (عبارت الف)

شهر شطرنجی: در این شهرها، یک شبکه مستطیل شکل از راه‌های ارتباطی، زمین‌های شهر را به بلوک‌ها و قطعات همسان تقسیم می‌کند. (عبارت ج)
شهرهای خطی: شهری که حول محورهای ارتباطی (ریلی و جاده‌ای) و یا در امتداد رود، دریا و دریاچه به صورت خطی شکل گرفته است. (عبارت ب)

۱۱۳-

(مه‌ری کاردران، **سکونتگاه‌های ایران**، صفحه ۸۲ و ۸۵)

- با توجه به مشکلات شهرهای بزرگ در سال‌های اخیر از جمله آلودگی هوا، گرانی مسکن و آسیب‌های اجتماعی، حرکت جمعیت از شهرهای بزرگ به مکان‌های کوچک تر یا روستاها آغاز شده است. این پدیده را «شهرگریزی یا مهاجرت معکوس» می‌گویند.

- افزایش جمعیت سبب شده است که شکل سکونتگاه‌ها به تدریج تغییر یابد.

۱۱۴-

(صبیه ممی، **سکونتگاه‌های ایران**، صفحه ۷۶ و ۷۸)

از دیدگاه دانش جغرافیا، سکونتگاه محلی است از مجموعه مسکن که عوامل طبیعی و انسانی در شکل‌گیری آن نقش دارند.

گاهی عوامل طبیعی یا انسانی، موقعیتی به وجود می‌آورد که یک سکونتگاه اعتبار خود را از دست می‌دهد یا از بین می‌رود؛ به‌طور مثال شهر باستانی بیشاپور، که در شمال غربی کازرون قرار دارد در زمان ساسانیان از اهمیت ارتباطی مهمی در ایران برخوردار بود. این شهر تا قرن هفتم هجری، آباد و مسکونی بود. جنگ (عامل انسانی) و بیماری (عامل طبیعی) سبب از بین رفتن این شهر شد.

۱۱۵-

(مه‌ری کاردران، **توان‌های اقتصادی ایران**، صفحه ۸۷)

- تنوع آب و هوایی در ایران موقعیت مساعدی را برای تولید انواع محصولات زراعی فراهم آورده است.

- محدودیت در منابع آب و خاک، بهره‌وری کم، وجود آفات و خسارات طبیعی، نوسانات آب و هوایی، بی‌ثباتی در قیمت محصولات و ... از جمله مشکلات تولیدات زراعی در کشور است.

۱۱۶-

(آذر نوری بروی‌پردی، **توان‌های اقتصادی ایران**، صفحه ۹۶)

پیکره‌بندی طبیعی ایران و برخورداری از موقعیت دریایی و خشکی، سواحل گوناگون و بیابان‌های شگفت‌انگیز گردشگری زمین‌گردی «ژئوتوریسم» را ایجاد کرده است و ایران از نظر جاذبه‌های تاریخی و فرهنگی در رتبه دهم جهانی قرار دارد.

۱۱۷-

(آزر نوری پروپژری، **توان‌های اقتصادی ایران**، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)
صنایع فلزات اساسی: بخش زیادی از صادرات غیرنفتی کشور را پوشش می‌دهد.
(الف)
صنایع دفاعی ایران: محصولات این بخش از نظر کیفیت در صدر محصولات همانند خود قرار دارد. (ب)
صنایع خودرو سازی: در سند چشم‌انداز به آن توجه خاصی شده است. (ج)
صنایع پتروشیمی: دومین صنعت مهم کشور است. (د)

۱۱۸-

(آزر نوری پروپژری، **توان‌های اقتصادی ایران**، صفحه‌های ۸۸ و ۸۹)
رشد صنایع تبدیلی، وجود نیروی انسانی متخصص و ماهر و استفاده از روش‌های علمی در مجموع باعث رشد دامداری در کشور ایران شده است.
امروزه با توجه به مشکل کاهش منابع آبی کشور، توصیه می‌شود محور توسعه کشاورزی از زراعت به توسعه باغداری تغییر یابد.

۱۱۹-

(آزر نوری پروپژری، **سکونتگاه‌های ایران**، صفحه‌ی ۷۹)
پایبندی بیشتر نسبت به آداب و رسوم محل زندگی خود از ویژگی‌های سکونتگاه‌های روستایی است.
محل‌های پرتراکم و اشتغال در بخش صنعت از ویژگی‌های سکونتگاه‌های شهری است.
استفاده مستقیم از منابع طبیعی از ویژگی‌های سکونتگاه عشایری است.

۱۲۰-

(مهری گردان، **توان‌های اقتصادی ایران**، صفحه‌های ۸۶، ۹۰ و ۹۳)
(الف) اگر در استفاده از منابع طبیعی، ویژگی‌ها و توان محیطی آن منطقه مورد بررسی قرار گیرد، همه مناطق کشور می‌توانند متناسب با امکان‌های طبیعی و انسانی خود توسعه یابند.
(ب) بخش صنعت محرک اصلی رشد، موفقیت و نوآوری کشورها به‌شمار می‌رود.
(ج) استان‌های یزد، کرمان و اصفهان بیشترین شاغلان معدن کشور را دارند.

جامعه‌شناسی (۱)

۱۲۱-

(مهمد ابراهیم مازنی، **هویت ایرانی (۱)**، صفحه‌ی ۱۰۴)
ایرانیان پس از آشنایی با اسلام، عناصر مشرکانه و اساطیری هویت خود را کنار گذاشتند و به تفسیر توحیدی از هویت خویش دست یافتند.
زبان فارسی، به دلیل مشارکت فعال ایرانیان در حیات فکری جهان اسلام، از محدوده زبان سیاسی مشترک اقوام ایرانی فراتر رفت.

۱۲۲-

(مهمد ابراهیم مازنی، **هویت ایرانی (۱)**، صفحه‌ی ۱۰۵)
جهان اسلام طی سده‌های مختلف یا مانند آنچه در جنگ‌های صلیبی گذشت، به دفع مهاجمان پرداخت؛ یا مانند آنچه در حمله مغول رخ داد، مهاجمان را درون خود هضم و جذب کرد.
در دیدگاه مستشرقان، هویت فرهنگی جوامع اسلامی، توحیدی یا حتی اساطیری نیست، بلکه سکولار و دنیوی است و به ابعاد تاریخی و جغرافیایی آن محدود می‌شود.

۱۲۳-

(علیرضا رضایی، **هویت ایرانی (۱)**، صفحه‌ی ۱۰۶)
هویت فرهنگی هر جامعه بر مدار عقاید و ارزش‌های اجتماعی کلان آن شکل می‌گیرد. خاطره جمعی در گذر زمان متراکم و مستحکم می‌شود و بعد تاریخی هویت جامعه را می‌سازد.

۱۲۴-

(آرزو میرزائی، **هویت ایرانی (۱)**، صفحه‌ی ۱۰۷)
انقلاب اسلامی ایران حاصل یک سده مقاومت هویت اسلامی ایران در برابر هجوم سیاسی و اقتصادی غرب بود. بازگشت ایران به اسلام، بازگشت به یک خویشتن صرفاً تاریخی و جغرافیایی که با اندیشه‌های غربی تفسیر می‌شد، نبود؛ بلکه بازگشت به خویشتن الهی و توحیدی بود.

۱۲۵-

(سبیه مصبی، **هویت ایرانی (۱)**، صفحه‌ی ۱۰۸)
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: جهان اسلام با الهام گرفتن از انقلاب اسلامی ایران، هویت خود را بیرون از تصاویر القایی غرب جست‌وجو می‌کند.
گزینه «۲»: «حیات معنوی اسلام، افق‌های جدیدی را به روی اندیشمندان جهان غرب گسترده است.
گزینه «۳»: نظریه پردازان غربی، طی قرن بیستم، سکولاریسم و دنیوی شدن را سرنوشت مشترک و حتمی بشریت می‌دانستند.

۱۲۶-

(مهمد ابراهیم مازنی، **هویت ایرانی (۳)**، صفحه‌های ۱۱۸ و ۱۱۹)
مثال اول: قدرت مقبول فاقد مشروعیت (چون بنابر حکم الهی نیست).
مثال دوم: قدرت مشروع فاقد مقبولیت (چون خود فرد از آن رضایت ندارد).

۱۲۷-

(آرزو میرزائی، **هویت ایرانی (۳)**، صفحه‌ی ۱۲۰)
نظام سیاسی اگر به ارزش‌های فرهنگی جامعه وفادار بماند، با استفاده از مدیریت سیاسی خود، به بسط و توسعه فرهنگ کمک می‌کند.
نظام فرهنگی عقاید، ارزش‌ها و اصول حاکم بر نظام سیاسی را تعیین می‌کند.

۱۲۸-

(علیرضا رضایی، **هویت ایرانی (۳)**، صفحه‌ی ۱۲۱)
حکومت اقلیت براساس فضیلت: آریستوکراسی
حکومت اکثریت براساس خواست و میل افراد: دموکراسی
حکومت فرد براساس فضیلت: مونارشی

۱۲۹-

(سبیه مصبی، **هویت ایرانی (۳)**، صفحه‌ی ۱۲۲)
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: لیبرال دموکراسی، نوعی نظام سیاسی است که ادعا می‌کند با خواست و اراده اکثریت مردم سازمان می‌یابد.
گزینه «۲»: مردم‌سالاری دینی، نوعی نظام سیاسی است که در جهان اسلام مورد توجه امت اسلامی قرار گرفته است.

۱۳۰-

(مهمد ابراهیم مازنی، **هویت ایرانی (۳)**، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۲ و ۱۲۳)
گزینه «۴»: عنوان «جمهوری» به معنای به رسمیت شناختن حضور مؤثر مردم در نظام سیاسی است و کلمه «اسلامی» نشان‌دهنده این است که فعالیت مردم و نهادها بر مبنای عقاید و ارزش‌های اجتماعی اسلامی سازمان پیدا می‌کند.

۱۳۱-

(مهمد ابراهیم مازنی، **هویت ایرانی (۳)**، صفحه‌های ۱۱۹ و ۱۲۲ و ۱۲۳)
سیاست، اعمال قدرت سازمان‌یافته برای دستیابی به هدفی معین است.
در برخی از روایات، مسئولیت متقابل امت و امام به‌عنوان مهم‌ترین مسئولیت یاد شده است.
از دیدگاه فزاری، حکومت اقلیت براساس فضیلت انسانی، ضروریه (جامعه قناعت‌گرای) نام دارد.

منطق

۱۳۱-

(سیرعلیرضا امیری، لفظ و معنا، صفحه ۱۶)

دلالت «تضمنی»، دلالتی است که لفظ، متضمن (دربدارنده) بخشی از معنای اصلی لفظ است. در مثال آورده شده در صورت سوال: هنگام کسوف، مقصود از خورشید گرفتگی قسمتی از قرص خورشید است، نه تمام آن. دلالت التزامی، دلالتی است که بر لازمه‌ی یک شیء دلالت می‌کند. در مثال آورده شده در صورت سوال شجاع بودن لازمه‌ی شیر بودن است.

۱۳۲-

(سیرعلیرضا امیری، منطق، ترازوی اندیشه، صفحه ۳ و ۵)

وظیفه‌ی منطق، جلوگیری از خطای اندیشه است، ذهن همواره در معرض لغزش قرار دارد و معمولاً در استدلال‌های پیچیده یا تعریف دقیق اصطلاحات خاص، دچار اشتباه می‌شود، پس به‌کارگیری علم منطق به دسته‌بندی و توضیح قواعد ذهن می‌پردازد.

۱۳۳-

(ژیلا سلاطه، مفهوم و مصداق، صفحه ۲۲)

مفهوم جزئی، مفهومی است که مصداق آن کاملاً مشخص است و قابلیت انطباق بر بیش از یک مورد را ندارد و «معمولاً یا اسمی خاص است» و یا با صفات اشاره این و آن همراه است.

۱۳۴-

(مفهم‌سین امامی، انواع و شرایط تعریف، صفحه ۳۳)

در تعریف به مثال، به ذکر نمونه‌ها یا تصاویری از مصادیق واژه مورد نظر یا موارد شبیه به آن می‌پردازیم. به این نوع تعریف، «تعریف مصداقی» یا «تعریف به تشبیه» نیز می‌گویند.

۱۳۵-

(عاطفه‌ربابه صالحی، اقسام استدلال و کاربردهای آن، صفحه ۳۹ و ۵۰)

در روش «استنتاج بهترین تبیین»، احتمالات مختلفی را بررسی می‌کنند و با حذف تبیین‌های اشتباه، به بهترین تبیین دست می‌یابند، این روش نوعی «استدلال استقرایی» است.

۱۳۶-

(سیرعلیرضا امیری، قضیه حملی، صفحه ۵۵)

از آنجا که وظیفه‌ی منطق جلوگیری از خطای اندیشه است و جملات انشایی را نمی‌توان صادق یا کاذب دانست، این دسته از جملات در منطق بررسی نمی‌شوند.

۱۳۷-

(تاهیر پوهریان، قضیه حملی، صفحه ۶۲)

در قضیه‌ی محصوره موضوع قضیه، کلی می‌باشد و قضیه‌ی موجبه جزئی از انواع قضیه‌ی محصوره محسوب می‌شود؛ بنابراین موضوع در قضیه‌ی موجبه جزئی «کلی» می‌باشد. در قضیه‌ی شخصیبه موضوع قضیه، مفهومی «جزئی» می‌باشد.

۱۳۸-

(مفهم‌سین امامی، احکام قضایا، صفحه ۶۷ و ۶۹)

رابطه تناقض میان قضیه‌های «موجبه کلی و سالبه جزئی» و «سالبه کلی و موجبه جزئی» برقرار است. در رابطه تناقض، صدق یک قضیه، کذب قضیه‌ی دیگر را در پی دارد و کذب یک قضیه، صدق دیگری را، پس متناقض قضیه «بعضی حیوانات، تخم‌گذارند» می‌شود، «هیچ حیوانی تخم‌گذار نیست» که کاذب است و متداخل این قضیه می‌شود «بعضی حیوانات تخم‌گذار نیستند» زیرا متداخل قضیه سالبه کلی، سالبه جزئی است.

۱۳۹-

(فاطمه شمیری، قیاس اقترانی، صفحه ۷۴ و ۷۸)

شرط اول برای نتیجه‌گیری از یک قیاس، «تکرار حد وسط» است و شرط اول برای اعتبار یک قیاس آن است که «هر دو مقدمه سالبه نباشد».

۱۴۰-

(کوثر دستورانی، قیاس اقترانی، صفحه ۷۶)

علامت قضیه سالبه کلیه به صورت (+ +) و علامت قضیه موجبه کلیه به صورت (- +) است.

ریاضی و آمار (۱) (غیرمشترک)

۱۴۱-

(امیر مومریان، معیارهای پراکندگی، صفحه ۹۴ تا ۹۷)

ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم، چون تعداد داده‌ها فرد است، میانه یا همان چارک دوم، داده وسط (پنجم) است و چارک‌های اول و سوم به ترتیب میانگین دو داده دوم و سوم و دو داده هفتم و هشتم است.

$$7, 10, 12, 14, 17, 20, 20, 21$$

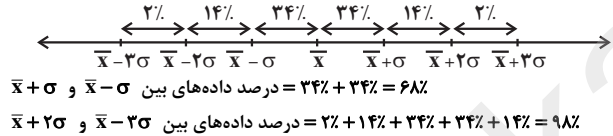
$$Q_1 = \frac{10+12}{2} = 11 \quad Q_2 = 17 \quad Q_3 = 20$$

$$Q_2 - 2Q_1 + Q_3 = 17 - 2 \times (11) + 20 = 15$$

۱۴۲-

(امیر زرنادور، معیارهای پراکندگی، صفحه ۹۰ تا ۹۲)

با توجه به منحنی نرمال (پراکندگی در خم بهنجار) زیر، داریم:

۱۴۳-

(امیر مومریان، معیارهای پراکندگی، صفحه ۸۹ تا ۹۲)

ابتدا میانگین داده‌ها را می‌یابیم:

$$\bar{x} = \frac{11+3+8+7+5+8+10+12}{8} = \frac{64}{8} = 8$$

حال با توجه به رابطه انحراف معیار، داریم:

$$\sigma = \sqrt{\frac{(11-8)^2 + (3-8)^2 + (8-8)^2 + (7-8)^2 + (5-8)^2 + (8-8)^2 + (10-8)^2 + (12-8)^2}{8}}$$

$$\Rightarrow \sigma = \sqrt{\frac{9+25+0+1+9+0+4+16}{8}} = \sqrt{\frac{64}{8}} = \sqrt{8}$$

$$\frac{\bar{x}}{\sigma} = \frac{8}{\sqrt{8}} = \sqrt{8} = 2\sqrt{2}$$

۱۴۴-

(امیر زرنادور، معیارهای پراکندگی، صفحه ۸۹ تا ۹۲)

اگر مجموع مربعات اختلاف داده‌ها از میانگین را با A نمایش دهیم، خواهیم نوشت: (ق ← قدیم و ج ← جدید)

$$\sigma_{\text{ج}}^2 = \frac{A}{N_{\text{ج}}} \Rightarrow 4 = \frac{A}{100} \Rightarrow A = 4 \times 100 = 400$$

$$\sigma_{\text{ق}}^2 = \frac{A_{\text{ق}}}{N_{\text{ق}}} = \frac{A_{\text{ج}} - (8-10)^2 - (12-10)^2 + 2 \times (10-10)^2}{100}$$

$$= \frac{A_{\text{ق}} - 4 - 4 + 0}{100} = \frac{400 - 8}{100} = 3.92$$

تذکر: با کم کردن دو داده ۸ و ۱۲ و اضافه کردن دو داده ۱۰ و ۱۰ میانگین داده‌های جدید تغییر نمی‌کند.

۱۴۵-

(امیر زرانروز، معیارهای پراکندگی، صفحه ۹۴ تا ۹۸)

اگر دامنه تغییرات داده‌های جدید را با R' نمایش دهیم، خواهیم داشت: (M یعنی بزرگترین داده و m یعنی کوچکترین داده)

$$R = M - m$$

$$R' = M' - m' = \left(\frac{M}{2} + 4\right) - \left(\frac{m}{2} + 4\right) = \frac{M}{2} + 4 - \frac{m}{2} - 4$$

$$= \frac{M}{2} - \frac{m}{2} = \frac{M - m}{2} = \frac{R}{2}$$

۱۴۶-

(امیر مضموریان، ترکیبی، صفحه ۹۴ و ۱۰۷)

به بررسی گزینه‌های نادرست می‌پردازیم:

گزینه «۲»: اگر داده دور افتاده داشته باشیم بهتر است از میانه (و در نتیجه دامنه میان چارگی) به جای میانگین استفاده کنیم.

گزینه «۳»: در یک نمودار جعبه‌ای می‌توان بیش از یک مجموعه داده را نشان داد، پس این نمودار برای مقایسه مناسب است.

گزینه «۴»: نمودار جعبه‌ای برای نمایش دامنه‌ها و چارک‌های داده‌هاست که مکان قرارگیری چارک‌ها و دامنه میان چارگی را نشان می‌دهد و میانه داده‌ها را نشان می‌دهد، ولی مد را نشان نمی‌دهد.

۱۴۷-

(امیر مضموریان، نمودارهای یک متغیره، صفحه ۱۰۰ تا ۱۰۵)

با توجه به نمودار، داده‌ها را به صورت زیر مرتب می‌کنیم:

$$10, 10, 10, 16, 18, 18, 18, 20$$

$$\text{میانه} = \frac{16 + 18}{2} = 17$$

$$\bar{x} = \frac{10 + 10 + 10 + 16 + 18 + 18 + 18 + 20}{8} = \frac{120}{8} = 15$$

اختلاف میانگین و میانه برابر است با:

$$17 - 15 = 2$$

۱۴۸-

(امیر مضموریان، نمودارهای یک متغیره، صفحه ۱۰۲)

مجموع زوایای مرکزی در نمودار دایره‌ای 360° درجه است، پس با توجه به این نکته ابتدا مقدار x را می‌یابیم:

$$2x + 20^\circ + 4x - 20^\circ + 80^\circ + x = 7x + 80^\circ$$

$$\Rightarrow 360^\circ = 7x + 80^\circ \Rightarrow 7x = 360^\circ - 80^\circ = 280^\circ \Rightarrow x = \frac{280^\circ}{7} = 40^\circ$$

زاویه مرکزی مربوط به فوتبال برابر است با:

$$2 \times 40^\circ + 20^\circ = 100^\circ$$

حال تعداد علاقمندان به فوتبال برابر است با:

$$360^\circ \times \frac{\text{تعداد علاقه‌مندان به فوتبال}}{\text{تعداد کل دانش‌آموزان}} = \text{زاویه مرکزی مربوط به فوتبال}$$

$$360^\circ \times \frac{\text{تعداد علاقه‌مندان به فوتبال}}{90} = 100^\circ$$

$$\Rightarrow \text{تعداد علاقه‌مندان به فوتبال} = \frac{100^\circ \times 90}{360^\circ} = 25$$

۱۴۹-

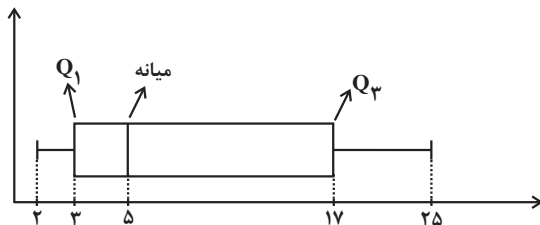
(امیر مضموریان، نمودارهای یک متغیره، صفحه ۱۰۶ تا ۱۰۹)

ابتدا داده‌ها را از کوچک به بزرگ مرتب می‌کنیم:

$$2, 3, 3, 3, 4, 4, 6, 8, 16, 18, 20, 25$$

$$Q_1 = \frac{3+3}{2} = 3 \quad \text{میانه} = \frac{6+4}{2} = 5 \quad Q_3 = \frac{16+18}{2} = 17$$

نمودار جعبه‌ای به صورت زیر است:

باید دقت کرد که میانه به Q_1 نزدیک‌تر از Q_3 است. همچنین اختلاف بزرگترین داده با Q_3 از اختلاف Q_1 با کوچکترین داده بیشتر است.

۱۵۰-

(امیر زرانروز، نمودارهای یک متغیره، صفحه ۱۰۶ تا ۱۰۹)

در نمودار جعبه‌ای داریم:

$$60 = 4 + (k + 4k + k + 2k) \Rightarrow 4 + 8k = 60 \Rightarrow 8k = 56 \Rightarrow k = 7$$

$$\Rightarrow 4 + 8k = 60 \Rightarrow 8k = 56 \Rightarrow k = 7$$

چارک اول و سوم به صورت زیر بدست می‌آیند:

$$Q_1 = 4 + k = 4 + 7 = 11$$

$$Q_3 = 60 - 2k = 60 - 2 \times 7 = 46$$

اقتصاد (غیرمشترب)

۱۵۱-

(علی نوری، اقتصاد بین‌الملل، صفحه‌های III، IIII و IIII)

الف) عوامل روی آوردن کشورها به تجارت بین‌الملل: ۱- یکسان نبودن منابع و عوامل تولید: برای مثال کشور ایران دارای منابع نفت و گاز فراوان است، در کشور استرالیا زمین‌های حاصل خیز و آب کافی برای محصولات کشاورزی، فراوان یافت می‌شود و کشور ژاپن در حوزه الکترونیک نیروی متخصص فراوان در اختیار دارد. ۲- یکسان نبودن کشورها از نظر دسترسی به فناوری. ۳- وضعیت اقلیمی متفاوت: برای مثال پسته مرغوب در شرایط آب و هوایی برخی نقاط ایران و فندق و بادام خوب در شرایط آب و هوایی برخی نقاط کشور ترکیه به عمل می‌آید.

ب) خطر حمله و هجوم دزدها و راهزنان در هنگام صادر کردن کالایی به شهر دیگر از موارد ناامنی در گذشته است و حاکمان محلی با هدف حمایت از صنایع داخلی، به هر قیمتی و هرچند غیرعقلانی، هرگونه مرادۀ خارجی را تهدید تلقی می‌کردند و اجازه گسترش روابط اقتصادی بین‌المللی را نمی‌دادند. این دو مورد از موانع قانونی، ناامنی و ضعف دولت‌ها می‌باشد. نبود وسایل حمل و نقل و راه‌های مناسب نیز هزینه‌های تجارت را به شدت افزایش می‌داد.

۱۵۲-

(سارا شریفی، اقتصاد بین‌الملل، صفحه ۱۱۴ و ۱۱۵)

الف) ایران در تولید پسته مزیت مطلق دارد.

ب) کشور کنیا در تولید هیچ کدام از محصولات، مزیت مطلق ندارد اما در کشور خود در تولید نقره مزیت نسبی دارد (۳۵ به ۲۰) بنابراین باید در تولید نقره متمرکز شود و پسته مورد نیاز خود را از ایران وارد کند.

ج) آرژانتین در تولید نقره مزیت مطلق دارد، بنابراین باید نقره را تولید و صادر کند و در مقابل، پسته مورد نیاز خود را از کشور ایران وارد کند.

۱۵۳-

(علیرضا رضایی، اقتصاد بین‌الملل، صفحه ۱۱۵ و ۱۱۶)

دو گروه عمده‌ای که از تجارت بین‌الملل سود می‌برند عبارت‌اند از: تولیدکنندگان و مصرف‌کنندگان تولیدکنندگان:

- ادامه کار آن‌ها به وارد کردن ماشین‌آلات، لوازم یدکی یا مواد اولیه از دیگر کشورها بستگی دارد.

- از طریق صادرات می‌توانند به بازارهای وسیع‌تری دسترسی داشته باشند و کالاهای خود را با قیمت و شرایط بهتر به فروش برسانند.

- به دلیل ورود کالاهای خارجی به کشور، تولیدکنندگان داخلی مجبور به رقابت با تولیدکنندگان خارجی از طریق تولید بهتر و کارآمدتر می‌شوند. (اگر این امر به صورت هدفمند و با مدیریت صحیح انجام شود).

مصرف‌کنندگان:

- در نتیجه واردات از کالاهای متنوع و ارزان استفاده کنند.

- در نتیجه صادرات، ارز لازم برای پرداخت بهای کالاهای ضروری وارداتی را به دست می‌آورند.

۱۵۴-

(فاطمه نوبختیان، اقتصاد بین‌الملل، صفحه ۱۱۶)

بررسی عبارات صورت سؤال:

الف) نادرست است. روابط اقتصادی بین کشورها در فضای بین‌الملل فقط به مبادله کالا و خدمات محدود نمی‌شود.

ب) درست است.

ج) درست است.

د) نادرست است. هر کشوری با جذب سرمایه‌گذاری‌های خارجی برای کشور خود، نه تنها پس‌اندازهای داخلی خود بلکه پس‌اندازهای کشورهای دیگر را در رشد و افزایش کارخانه‌ها و بخش تولیدی داخلی به کار می‌گیرد.

۱۵۵-

(سارا شریفی، اقتصاد بین‌الملل، صفحه ۱۱۶ و ۱۱۷)

معمولاً کالاها و صنایع راهبردی (مثل صنایع دفاعی، انرژی و گندم) و همچنین صنایع نوزاد (مثل برخی فناوری‌های نوین در ایران) که در ابتدای عمر خود بوده و توان رقابت با صنایع خارجی را ندارند، در همه کشورهای دنیا مشمول حمایت می‌شوند.

۱۵۶-

(موسا عفتی، اقتصاد بین‌الملل، صفحه ۱۱۸ و ۱۱۹)

بررسی عبارات صورت سؤال:

الف) نادرست است. احیای مزیت‌های بالقوه (مانند محصولات کشاورزی جدید و پرمحصول یا صنایع جدید دریایی) و خلق مزیت‌های اقتصادی جدید به ویژه در عرصه خدمات، علم و فناوری و صنایع فرهنگی (تمام محصولات نرم) می‌تواند کشورها را از مسیر عقب‌ماندگی قبلی برهاند.

ب) درست است.

ج) نادرست است. مزیت داشتن یا نداشتن مفهومی ایستا و دائمی نیست.

د) درست است.

ه) نادرست است. قیمت‌گذاری ناعادلانه قدرت‌های اقتصادی، ارزش نابرابری بین محصول‌های کشورهای قوی و ضعیف برقرار می‌کند. بنابراین تجارت جهانی منافع را افزایش می‌دهد، به شرط اینکه منافع حاصل از تجارت، عادلانه تقسیم شود و از سوی برخی کشورهای قدرتمند مصادره نشود.

و) نادرست است. هر چند اصل بر رعایت مزیت‌های مطلق و نسبی و عدم تخصیص امکانات تولید به حوزه‌های غیر مزیتی است، اما اگر در کوتاه‌مدت برای عوامل تولید (مثل نیروی کار بدون مهارت) اشتغالی ممکن نباشد، تولید و خلق ارزش افزوده حتی در محصول‌های غیرمزیتی و کم مزیت، از بیکاری بهتر است.

۱۵۷-

(سارا شریفی، اقتصاد بین‌الملل، صفحه ۱۱۷ و ۱۱۹)

الف) امروزه عباراتی مانند «ساخت ژاپن» معنایی ندارد. (تولید فراملیتی و چندملیتی)

ب) اگر قیمت جهانی پوشاک ده برابر غذا باشد، تجارت بین ایران و برزیل، دیگر برای ایران سودآور نخواهد بود. (قیمت‌گذاری ناعادلانه)

ج) اقتصاددانان به «مزیت نسبی راهبردی» و منافع سیاسی و غیراقتصادی هم توجه می‌کنند. (محصولات راهبردی)

د) کشوری که دریا ندارد با فناوری می‌تواند محصولات شیلات تولید کند. (حمایت از صنایع نوزاد و گلخانه‌ای)

ه) کشورهایی که زمانی به دلیل صنعتی بودن، پیشرفته به‌شمار می‌رفتند، امروزه صنایع خود را به کشورهای دیگر منتقل می‌کنند. (احیا و خلق مزیت اقتصادی)

۱۵۸-

(علیرضا رضایی، اقتصاد بین‌الملل، صفحه ۱۲۰)

اگر کشوری «راه‌های تأمین کالاهای وارداتی یا بازارهای فروش کالاهای صادراتی خود را گوناگون کند و از وضعیت تک‌محصولی فاصله بگیرد و با خلق مزیت‌های جدید اقتصادی امکان تأمین بعضی نیازها را در داخل فراهم کند و به علم و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان توجهی بیشتر داشته باشد»، به وضعیت استقلال اقتصادی و استحکام اقتصادی نزدیک می‌شود.

۱۵۹-

(کنکور سراسری ۹۸، اقتصاد بین‌الملل، صفحه ۱۲۰ تا ۱۳۳ کتاب درسی)

الف) نادرست است. تحریم تجاری (مانع‌تراشی در مقابل صادرات و واردات کالا، خدمات و عوامل تولید مثل سرمایه)
 تحریم مالی (مانع‌تراشی در مقابل مبادلات مالی، بانک‌ها و بیمه‌ها)
 ب) درست است.
 ج) درست است.
 د) درست است.
 هـ) درست است.

۱۶۰-

(موسس عفتی، اقتصاد بین‌الملل، صفحه ۱۲۲ و ۱۲۳)

اتحادیه‌ی ملل جنوب شرق آسیا معروف به آسه‌آن (ASEAN) با ده عضو، پس از آمریکا، ژاپن و اتحادیه‌ی اروپا چهارمین منطقه‌ی قدرتمند تجاری در جهان به‌شمار می‌رود.

۱۶۱-

(کنکور سراسری ۹۲، اقتصاد ایران، صفحه ۱۲۷ و ۱۲۸ کتاب درسی)

در دوران پهلوی، به‌رغم گسترش برخی صنایع و افزایش تولیدات صنعتی و بهبود برخی شاخص‌های اقتصادی، اجتماعی و انسانی، ایران به توسعه دست نیافت و با افزایش وابستگی اقتصادی به خارج و رشد مصرف‌گرایی، بیماری اقتصادی ایران شدیدتر و مسیر توسعه آن دشوارتر شد.

۱۶۲-

(قارج از کشور ۹۱، اقتصاد ایران، صفحه ۱۲۴ تا ۱۲۶ کتاب درسی)

زمانی که جوامع اروپایی با پشت سر گذاشتن مراحل اولیه‌ی انقلاب صنعتی، در مسیر توسعه و پیشرفت‌های سریع قدم برمی‌داشتند، ایران به دلیل شرایط خاص اجتماعی - سیاسی خود در مسیری نامناسب قرار گرفت و مدت‌ها از توسعه و تحول باز ماند.

۱۶۳-

(فاطمه قویمیان، اقتصاد ایران، صفحه ۱۲۴ تا ۱۲۶)

بررسی عبارات صورت سؤال:

الف) درست است.
 ب) درست است.
 ج) درست است.
 د) درست است.
 هـ) نادرست است. شکوفایی اقتصادی ایران در آن دوران، الزاماً به معنای عادلانه بودن آن نبود و حکومت‌های محلی آن زمان، گاه در دریافت خراج و تحمیل هزینه‌های خود بر مردم مشکلاتی را به‌وجود می‌آوردند.
 و) درست است.

۱۶۴-

(علیرضا رضایی، اقتصاد ایران، صفحه ۱۲۸ و ۱۲۹)

الف) صحیح است.
 ب) صحیح است.
 ج) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در سال ۱۳۵۸ تدوین شده است.
 د) مباحث مرتبط با اقتصاد در قانون اساسی تنها به اصول چهارم و سوم تا پنجاه و پنجم محدود نمی‌شود و اصول دیگری هم به‌طور مستقیم یا غیرمستقیم با مسائل و امور اقتصادی مرتبط است.
 هـ) صحیح است.

۱۶۵-

(کنکور سراسری ۹۱ با تغییر، اقتصاد ایران، صفحه ۱۲۹ کتاب درسی)

فصل چهارم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران شامل اصل چهارم و سوم تا پنجاه و پنجم، با عنوان: اقتصاد و امور مالی به مسائل اقتصادی کشور پرداخته و چارچوب کلی نظام اقتصادی مطلوب خود را ترسیم کرده است.

۱۶۶-

(فاطمه قویمیان، اقتصاد ایران، صفحه ۱۲۹ و ۱۳۰)

اصل ۴۳ قانون اساسی بر اساس ضوابط زیر استوار است:

۱- تأمین نیازهای اساسی، ۲- تأمین شرایط و امکانات کار برای همه به منظور رسیدن به اشتغال کامل، ۳- تنظیم برنامه اقتصادی کشور به صورتی که شکل و محتوا و ساعت کار چنان باشد که هر فرد علاوه بر تلاش شغلی، فرصت و توان کافی برای خودسازی معنوی، سیاسی و اجتماعی و شرکت فعال در رهبری کشور و افزایش مهارت و ابتکار داشته باشد. ۴- رعایت آزادی انتخاب شغل و عدم اجبار افراد به کاری معین و جلوگیری از بهره‌کشی از کار دیگری، ۵- منع اضرار به غیر و انحصار و احتکار و ربا و دیگر معاملات باطل و حرام، ۶- منع اسراف و تبذیر در همه شئون مربوط به اقتصاد، اعم از مصرف، سرمایه‌گذاری، تولید، توزیع و خدمات، ۷- استفاده از علوم و فنون و تربیت افراد ماهر به نسبت احتیاج برای توسعه و پیشرفت اقتصاد کشور، ۸- جلوگیری از سلطه اقتصادی بیگانه بر اقتصاد کشور، ۹- تأکید بر افزایش تولیدات کشاورزی، دامی و صنعتی که نیازهای عمومی را تأمین کند و کشور را به مرحله خودکفایی برساند و از وابستگی برهاند.

۱۶۷-

(علی نوری، اقتصاد ایران، صفحه ۱۳۱ و ۱۳۲)

اصل ۴۸ (عدالت منطقه‌ای و استانی): در بهره‌برداری از منابع طبیعی و استفاده از درآمدهای ملی در سطح استان‌ها و توزیع فعالیت‌های اقتصادی میان استان‌ها و مناطق مختلف کشور، باید تبعیض در کار نباشد به طوری که هر منطقه فراخور نیازها و استعداد رشد خود، سرمایه و امکانات لازم را در دسترس داشته باشد.

۱۶۸-

(مهری کاردان، اقتصاد ایران، صفحه ۱۳۲)

اصول ۵۱ تا ۵۵ قانون اساسی، به مباحث مالی دولت شامل دریافت‌ها و درآمدهای دولت، بحث بودجه و نهادهای تصویب‌کننده و ناظر بر حسن اجرای آن تأکید دارد.

۱۶۹-

(مهری کاردان، اقتصاد ایران، صفحه‌های ۱۳۰، ۱۳۱ و ۱۳۲)

الف) نظام اقتصادی جمهوری اسلامی ایران بر پایه سه بخش دولتی، تعاونی، خصوصی با برنامه‌ریزی منظم و صحیح استوار است.

ب) «شبکه‌های بزرگ آبرسانی» و «تلگراف و تلفن» نمونه‌ای از صنایعی که به صورت مالکیت عمومی و در اختیار دولت هستند.

ج) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در اصل ۴۶ بر این نکته تأکید کرده است که هر کس مالک حاصل کسب و کار مشروع خویش است و هیچ‌کس نمی‌تواند به عنوان مالکیت نسبت به کسب و کار خود امکان کسب و کار را از دیگری سلب کند.

د) سیاست دولت ایران در روند توسعه کشور پس از اتمام جنگ بازگشت دولت به نقش و وظایف اصلی خود و افزایش مشارکت بخش‌های خصوصی و مردمی بود.

۱۷۰-

(مهری کاردان، اقتصاد ایران، صفحه ۱۳۳)

دولتی شدن بیش از حد اقتصاد ایران در پایان حکومت پهلوی و با «افزایش درآمدهای نفتی» شکل گرفت. در سال‌های اول بعد از پیروزی انقلاب نیز به دو دلیل نقش دولت و حضور آن در اقتصاد افزایش یافت: ۱- به دنبال اعلام قانون ملی شدن بعضی از فعالیت‌های اقتصادی، اداره تعداد قابل توجهی از کارخانه‌ها و مؤسسات تولیدی - تجاری به دولت سپرده شد. ۲- سهم دولت در اقتصاد در وضعیت جنگی در همه کشورها افزایش می‌یابد.

علوم و فنون ادبی (۱) (غیرمستترک)

۱۷۱-

(سمیه خان‌بیلی، قافیه، صفحه ۹۰)

واژگان قافیه در این بیت «تاب و عتاب» است و حروف اصلی قافیه «اب» (طبق قاعده «۲») است.

۱۷۲-

(سمیه خان‌بیلی، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه ۸۳ و ۸۴)

نوع نثر عبارت گزینیه‌های «۲»، «۳» و «۴» مسجع و موزون است، اما گزینیه «۱» نثر فنی دارد.

۱۷۳-

(ابراهیم رضایی‌مقدم، قافیه، صفحه ۹۰ و ۹۱)

مصوت بلند «و» در واژه‌های «او» و «ترش‌رو» اساس قافیه است. ← قاعده ۱
تشریح گزینیه‌های دیگر:
گزینیه‌های «۱» و «۳»: در واژه‌های «نو - درو» و «مرو - شو» حروف قافیه «مصوت کوتاه + صامت» است.
گزینیه «۴»: در واژه‌های «دیو» و «ریو» حروف قافیه «مصوت بلند + صامت» (یو) است:
قاعده (۲)

۱۷۴-

(ابراهیم رضایی‌مقدم، قافیه، صفحه ۹۱)

قافیه‌های درونی در سایر گزینیه‌ها:

گزینیه «۲»: شنیدی، دویدی، رسیدی

گزینیه «۳»: زدم، عدم، شیرین‌قدم

گزینیه «۴»: یزدانم، مردانم، نمی‌دانم

۱۷۵-

(عارفه‌سارادت طباطبایی‌نژاد، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه ۸۱ و ۸۲)

با خروج شعر از دربارها و ورود آن به خانقاه‌ها دامنه موضوعات آن گسترش یافت و بر سادگی بیان، قدرت عواطف، عمق افکار و اندیشه‌هایی که موضوع شعر پارسی بود، افزوده شد و خانقاه‌ها در شمار پشتیبانان و پناهگاه‌های شعر فارسی درآمدند.

۱۷۶-

(عارفه‌سارادت طباطبایی‌نژاد، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه ۸۱)

سنایی و انوری تحوّل در غزل ایجاد کردند که موجب ظهور شاعران بزرگی در قرن هفتم شد.

۱۷۷-

(سعیر یعفری، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه ۸۲)

شعر این دوره از نظر سبک گویندگی و موضوع، تنوع یافت و در شاخه‌ها و رشته‌هایی همچون مدح، هجو، طنز، وعظ و حکمت، داستان‌سرایی، تغزل و حماسه به کار گرفته شد.

۱۷۸-

(سعیر یعفری، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه ۸۴ و ۸۵)

«حذف افعال به قرینه» از جمله ویژگی‌های نثر این دوره است.

۱۷۹-

(افشین کیانی، قافیه، صفحه ۹۲)

کلمات قافیه «مناکش و غمناکش» است.

۱۸۰-

(افشین کیانی، قافیه، صفحه ۹۱)

قافیه‌ها در سایر گزینیه‌ها عبارت‌اند از:

گزینیه «۱»: نیست - نیست (نیست: متضاد هست، نیست: ناپود) // باد - باد (باد: جریان هوا، باد: فعل دعایی)

گزینیه «۲»: میر - تیر // اجل - اجل (اجل: بزرگ، اجل: مرگ)

گزینیه «۴»: جو - بو // روان - روان (روان: جاری، روان: روح)

علوم و فنون ادبی (۱) (شاهد «گواه» (غیرمشتک)

۱۸۱-

(کتاب جامع، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه ۸۴ کتاب درسی) سجع: غیرت و حیرت / تشبیه: رخساری چون روز ظفر / استعاره: چشم چرخ / تلمیح: اشاره به آزر (عموی حضرت ابراهیم)

۱۸۲-

(کتاب جامع، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه ۸۳ کتاب درسی) عمده‌ترین دلایل توجه نویسندگان به فارسی‌نویسی عبارت‌اند از: ۱- گسترش عرفان و تصوف ۲- شکل‌گیری دولت سلجوقی و بهره‌گیری از دبیران و نویسندگان تربیت‌یافته در خراسان و عراق

۱۸۳-

(کتاب جامع، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه ۸۳ و ۸۴ کتاب درسی) سبک عبارات «الف» و «د» نثر موزون و سبک عبارات «ب» و «ج» نثر فنی است. - ویژگی‌های نثر موزون: استفاده از آرایه سجع و عبارات موزون، جمله‌های کوتاه و نزدیکی به زبان شعر (مانند این موارد در عبارات «الف» و «د»: سجع بین «جوار» و «کنار»، «پیوست» و «بگسست»، «شکر و عذر»، جملات کوتاه عبارت «د» و ...) - ویژگی‌های نثر فنی: آرایه‌های ادبی فراوان، امثال و اشعار گوناگون عربی و پارسی، اصطلاحات علمی و ...

۱۸۴-

(کتاب جامع، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه ۸۴ و ۸۵ کتاب درسی) بیت گزینۀ «۱» از نظر سادگی و زبان شعر و استفاده از دو نشانه برای یک متمم (به عرش بر) و ویژگی‌های سبک خراسانی را دارد. ویژگی‌های مشهود سبک قرن پنجم و ششم در سایر گزینها: گزینۀ «۲»: استفاده بیشتر از آرایه‌های ادبی / استفاده از ردیف دشوار اسمی در شعر گزینۀ «۳»: وجود لغت ترکی (یرغو) و دشواری شعر نسبت به سبک خراسانی گزینۀ «۴»: فراوانی لغات و ترکیبات عربی

۱۸۵-

(کتاب جامع، زبان و ادبیات فارسی در سده‌های پنجم و ششم و ویژگی‌های سبکی آن، صفحه ۸۵ کتاب درسی) در متن، ایهام وجود ندارد. آرایه تشخیص: آموختن ماه / استمداد گرفتن زهره آرایه تناسب: ماه و زهره تشریح گزینهای دیگر: گزینۀ «۲»: حذف افعال به قرینه: در وی سیاع و وحوش بسیار [بودند]. / ملک ایشان شیری [بود]. گزینۀ «۳»: واژگان عربی در متن: صحن، استمداد، سیاع، وحوش، متابعت، حشمت، حریم، سیادت و ... گزینۀ «۴»: دو جمله آخر متن، توصیف است.

۱۸۶-

(کتاب جامع، قافیه، صفحه ۸۹ کتاب درسی) در بیت این گزینۀ، واژه «خویش» در دو بیت، از نظر لفظ و معنی یکسان هستند، پس ردیف به شمار می‌روند. (واژه‌های قافیه: فرزندان و دلبنده)

توضیح تکات درسی:

«ردیف» کلمه یا کلماتی است که بعد از واژه قافیه، عیناً (از نظر لفظ و معنی) تکرار می‌شود.

قافیه در سایر گزینها:

گزینۀ «۱»: «روان» در مصراع اول به معنای «جاری» و در مصراع دوم به معنای «روح و روان» است.

گزینۀ «۲»: «بهشت» در مصراع اول به معنای «جنت» و در مصراع دوم به معنای «گذاشت» است.

گزینۀ «۴»: «دوش» در مصراع اول به معنای «دیشب» و در مصراع دوم به معنای «کتف» است.

۱۸۷-

(کتاب جامع، قافیه، صفحه ۹۰ کتاب درسی) حروف قافیه در بیت گزینۀ «۳» (س) و الگوی هجایی آن «مصوت کوتاه + صامت» است؛ اما الگوی هجایی حروف قافیه در سایر گزینها «مصوت کوتاه + صامت + صامت» است.

حروف قافیه در سایر ابیات:

گزینۀ «۱»: - یب

گزینۀ «۲»: - ند

گزینۀ «۴»: - شت

۱۸۸-

(کتاب جامع، قافیه، صفحه ۹۰ کتاب درسی) قافیۀ بیت گزینۀ «۴» مطابق قاعده «۱»، اما قافیۀ سه گزینۀ دیگر مطابق قاعده «۲» است.

۱۸۹-

(کتاب جامع، قافیه، صفحه ۹۱ کتاب درسی) «کمین، زمین» و «پسر، زر» با یکدیگر قافیه دارند. تشریح گزینهای دیگر: گزینۀ «۱»: «گیر» و «خویش» و «خویش» پیش قافیه‌اند.

گزینۀ «۳»: «ندید، کشید» قافیه شده‌اند اما «در» و «پنجه» حروف مشترک ندارند.

گزینۀ «۴»: فقط «شاد، باد» قافیه‌اند و «جهانی، شادی» نمی‌توانند با یکدیگر قافیه شوند زیرا تنها حرف مشترک آن‌ها «ی» است و زیرمجموعه قاعده یک و دو قرار نمی‌گیرد.

۱۹۰-

(کتاب جامع، قافیه، صفحه ۹۲ کتاب درسی) قافیه در سایر گزینها: گزینۀ «۱»: «بود» و «گشود» گزینۀ «۲»: «خدامانند» و «لبخند» گزینۀ «۳»: «فراز» و «باز»

منطق (غیرمشتک)

۱۹۱-

(سیرممر مدنی/دینانی، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۸۷ تا ۸۹)

در گزینه «۱» امکان ندارد هر دو جزء قضیه کاذب باشند؛ سایر گزینه‌ها قضیه منفصل مانع‌الجمع هستند.

۱۹۲-

(فاطمه شومیری، قیاس اقترانی، صفحه ۷۶)

سالبه بودن با علامت (-) مشخص می‌شود که بیانگر برخی مصادیق محمول است و موجه بودن با علامت (+) مشخص می‌شود که بیانگر همه مصادیق محمول است و جزئی بودن با علامت (-) بیانگر برخی مصادیق موضوع و کلیه بودن با علامت (+) بیانگر همه مصادیق موضوع است.

۱۹۳-

(راهنما بابائی صومعه‌کبودرین، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۹۰ تا ۹۳)

در قیاس استثنایی اتصالی مقدمه اول همواره یک قضیه شرطی متصل است که در حالت اثبات مقدم و نفی تالی معتبر بوده و در نتیجه به ترتیب اثبات تالی و نفی مقدم خواهیم داشت.

۱۹۴-

(کوثر دستورانی، قیاس اقترانی، صفحه ۷۶)

علامت قضیه سالبه کلیه به صورت (+) و علامت قضیه موجه کلیه به صورت (-) است.

۱۹۵-

(سیرممر مدنی/دینانی، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۸۵ تا ۸۷)

قضایای شرطی ممکن است به عدم اتصال و ملازمه دو نسبت حکم دهد: قضایای شرطی منفصل

۱۹۶-

(راهنما بابائی صومعه‌کبودرین، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۹۰ و ۹۱)

همه قیاس‌های ذکر شده از نوع استثنایی اتصالی هستند. در این نوع قیاس اثبات مقدم و نفی تالی حالت‌های معتبر هستند. تنها در گزینه «۲» نفی تالی داریم که منجر به نفی مقدم در نتیجه شده است و قیاس معتبر می‌باشد.

۱۹۷-

(کوثر دستورانی، قیاس اقترانی، صفحه ۷۸ و ۷۹)

گزینه‌ها «۱»، «۲» و «۳» به ترتیب شرایط اول، دوم و سوم اعتبار قیاس را دارا نیستند.

۱۹۸-

(فاطمه شومیری، قیاس اقترانی، صفحه‌های ۷۴ و ۷۷ تا ۷۹)

گزینه «۱» نامعتبر است زیرا قانون نتیجه قیاس در آن رعایت نشده است اگرچه شرایط سه گانه معتبر بودن قیاس را دارد.

گزینه «۲» نامعتبر است به علت منفی بودن علامت حد وسط در هر دو مقدمه.

گزینه «۴» نامعتبر است به علت منفی بودن علامت حد وسط در هر دو مقدمه.

۱۹۹-

(راهنما بابائی صومعه‌کبودرین، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۹۲ تا ۹۴)

همه قیاس‌های ذکر شده از نوع استثنایی انفصالی هستند اما فقط قیاس استثنایی ذکر شده در گزینه «۳» انفصالی حقیقی است و مابقی انفصالی مانع‌الجمع می‌باشد.

۲۰۰-

(سیرممر مدنی/دینانی، قضیه شرطی و قیاس استثنایی، صفحه ۸۵ تا ۸۷)

گاهی اوقات لفظ «یا» برای قضایای شرطی به کار نمی‌رود و به گسستگی، انفصال و عناد دو یا چند نسبت حکم نمی‌دهد.